

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deves

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Trăiască 23 August, Ziua Eliberării României de sub jugul fascist!

OCTAV LIVEZEANU:

Un
popor
minunat...
(pag. 2)

CORNELIU LEU:

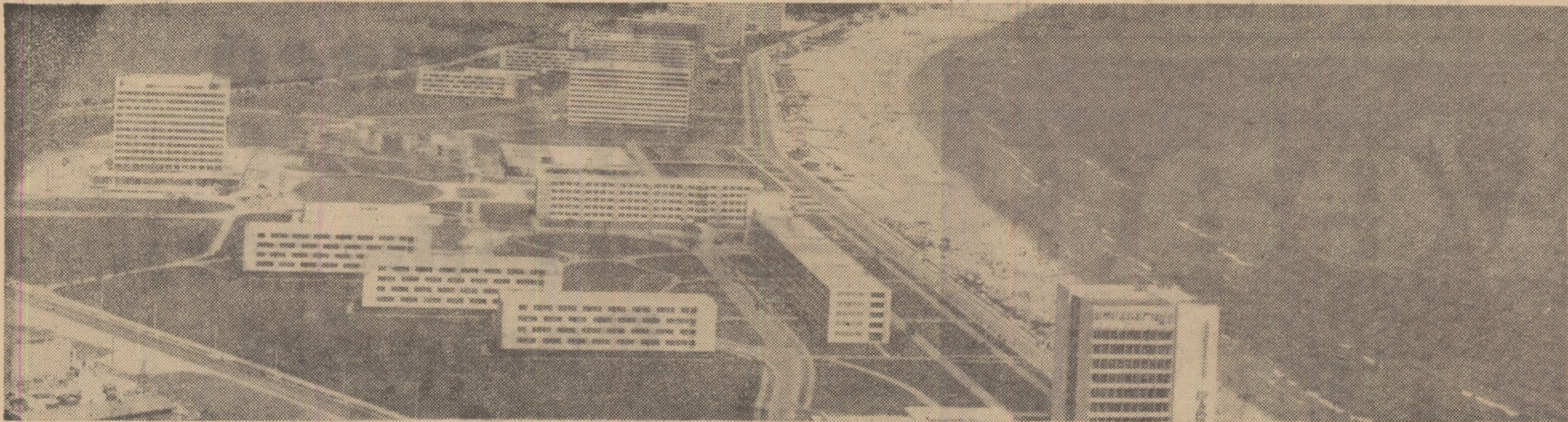
Puterea
(Fragment de roman)
(pag. 6-7)

ANUL XIX
34
(1962)
22 august 1963
12 pagini, 1 leu

Viața nouă înflorește de la un capăt la altul al scumpei noastre patrii, Republica Populară Română

Litoralul nostru, noul nostru litoral țrește admirația unanimă a tuturor celor care-l vizitează.

GLASURI ȘI APRĂCIERI DE PESTE HOTARE

„UN POPOR MINUNAT“...

Numărul contactelor pe care vizitatorii din toate colțurile lumii le au cu realitățile noastre de astăzi, aici, la fața locului, sporesc necontenit. Nu ne referim numai la turiștii care aduc, prin creșterea vijelioasă a numărului lor, mărturia incontestabilă a preferințelor ce le au pentru peisajul și condițiile de confort întâlnite la noi. Ne referim mai ales la vizitele cu caracter din ce în ce mai diferit, din ce în ce mai fundamentate pe interesul mărturisit al celor ce vor să cunoască înfăptuirile noastre. Fie că este vorba de un interes comercial, politic, documentar, științific, artistic, economic sau numai de dorința de a cunoaște situația unei țări care se apropie de împlinirea a 20 de ani de când a făcut marea cotitură pe drumul socialismului, aceste vizite unesc într-un lanț impresionant curiozitatea scormitoare a ziaristului, obligat să-și părăsească — dacă le-a avut — prejudecățile în fața „faptelor încăpăținate”, cu spiritul cercetător al savantului, care în institutele noastre de cultură se regăsește în cel mai înalt climat științific.

Caracteristica momentului actual este că vizitatorii noștri văd, văd cu adevărat, ei nu mai pot să-și închidă ochii în fața măreției spectacolului, pentru a-i deschide, mari și iscoditori, numai asupra unor lipsuri neesențiale care ar putea să persiste pe undeva. Și ca urmare, vizitatorii aceștia vorbesc — și vorbesc din ce în ce mai răspicat — împărșind în cercuri largi impresiile și constatările lor. Că aceste impresii și constatări, împreună cu admirația pe care o implică, coincid cu ceea ce noi înșine cunoaștem nu constituie decât omagiul meritat adus unor realizări ce vorbesc cumpănit, fără ostentație, prin ele însele.

Am avut și am des ocazia să vorbesc cu foarte mulți din acești oameni care vin în Republica Populară Română cu un interes deosebit, cu bunăvoință și cu dorința sinceră de a-și spori nu numai cunoștințele despre țara noastră, ci chiar propriile lor cunoștințe de viață, sorbite din experiența bogată a poporului român dobândită în special în ultimul deceniu de viață nouă. Le-am reținut în ultima vreme, un fel aproape comun de a se exprima. Am regăsit, nu în sensul lui detestabil dinainte, ci într-un sens nou, bun, și un cuvânt care devine semnificativ pentru înfăptuirile noastre. Este vorba de cuvântul dar urmat de câteva puncte de suspensie.

— „Vezi, lucrurile sînt așa, dar...” se spunea pe vremuri, aceluși dar... însemnând multe, multe rezerve, care anulau și bruma de recunoaștere forțată din prima parte a frazei.

Vizitatorii României dinainte de eliberare erau cuprinși în câteva categorii limitate. Erau ori oameni de afaceri, agenți ai companiilor și societăților exploatare în căutare de noi lovituri, ori „experți” opoșiți de guvernanti incapabili și puși să propoasă cu „experiența” lor falită situații economice și financiare compromise, ori aventurieri așa numiți rafinați, cu pretenții artistice, invitați să fină de urit — la banchete și chiolhanuri — casei regale sau îmbuibăților vremii. Toți aceștia bolboroseau, citeodată, unele fraze de complezență, care aveau aninat în coadă acel blestemat dar, urmat de puncte de suspensie.

Afaceriștii vroiau să spună că nu le merg prost afacerile, dar... ar putea merge și mai bine.

„Experții” spuneau că bugetele întocmite după indicațiile lor sînt promițătoare, dar... ar trebui să se mai strîngă șurubul, cel puțin pentru asigurarea unui spor al tantiemelor și onorariilor lor și ale complicilor autohtoni.

Aventurierii aveau un și mai larg cîmp de folosire al lui dar...

Toți aveau aceeași imagine a României, imaginea pe care le-o ofereau regimul și guvernele acelei epoci, cu grija de a o întelege exact, spre binele lor și al celor care creșteră realitatea dură a acestei imagini.

Caracterizînd România prin peisajele na-

Profundele transformări revoluționare înfăptuite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în anii puterii populare au dus la creșterea prestigiului de care se bucură în viața internațională Republica Populară Română.

Astăzi, nu numai prezențele fizice românești peste hotare — activitatea politică intensă în organizații internaționale ca Organizația Națiunilor Unite cu toate anexele sale, participarea activă a oamenilor noștri de știință și cultură la congresele și conferințele internaționale, prezențele artistice cu succese răsunătoare, traduceri sporite, în limbi străine, din literatura noastră clasică și contemporană, expozițiile industriale și artistice — ci și ecourile succeselor noastre duse peste hotare prin expuneri sau articole din ziare și reviste de către cei ce ne vizitează din ce în ce mai mult țara, atestă acest crescînd prestigiu internațional al țării noastre.

turale, pe jumătate sălbatice, prin permanentizarea mizeriei poporului și prin luxul exorbitant al claselor avute, un scriitor ca Paul Morand — devenit colaborator și din păcate ministru al guvernului de la Vichy la București — își permitea să definească într-o carte a sa, cu multă îndrăzneală, România drept „o țară scăldată de două fluvii: Dunărea, care izvorăște din munții Pădurea Neagră și se varsă în Marea Neagră și Orient Express care izvorăște din Paris și se varsă în Călea Victoriei”.

Astăzi, vechea noastră cunoștință, cuvîntul dar... (cu puncte de suspensie) a fost reabilitat. În convorbirile cu oaspeții străini, l-am întâlnit sub altă formă.

— Ați realizat enorm în construcții — spun unii. — Nu numai amplasarea, ritmul, grandioarea acestor edificii sînt de admirat, dar... arhitecții voștri au adăugat ceva propriu al lor, care situează într-o formă originală, admirabilă, vioaie, modernismul construcțiilor în peisajul românesc.

— Am găsit instituții științifice minunate utilizate și cu cercetări ajunse la punctul cel mai înalt — spune savantul antropolog olandez Huijzinga. — O ramură relativ nouă pentru dumnea noastră s-a dezvoltat uimitor într-un timp scurt, dar... nu aceasta este totul, ci faptul că eu, om de știință din țara care poate fi considerată creatoare științific antropologică pentru că o cunoaște de 200 de ani, am învățat multe din laboratoarele voastre. După vizita făcută la Institutul de antropologie de la București a trebuit să-mi corectez unele date ale conferinței mele ținute în fața oamenilor de știință români.

— Am mai fost în România acum 25 de ani — spune profesorul Fr. Hafner, de la Institutul politehnic din Viena. — Știim despre România că este o țară agrară, dar... mi-am dat seama că România s-a dezvoltat și se dezvoltă în toate direcțiile. Vă admir în mod sincer și sînt uimit de aceste progrese.

Aproape invariabil apare expresia „uimire” și „uimitor” iar unii nu se sfiesc a pune punctul pe i și a recunoaște că aceste succese se datoresc regimului nostru și comuniștilor.

Ziaristul Richard O'Regan de la „Associated Press” exclamă: „În comparație cu ceea ce a fost, România este o țară cu adevărat uimitoare”.

Publicistul peruvian Julio Castro Franco declară răspicat, într-o carte publicată la Lima după o vizită în țara noastră: „România este o carte de învățămînt pentru noi, latino-americii, cartea pe care trebuie s-o avem întotdeauna la îndemîna noastră, pînă și în vis”.

Iar un nord-american, Gaston Coblenz, redactor la ziarul „New York Herald Tribune” nu se poate abține de a scrie: „Conceptia tradițională despre România ca fiind mai curînd un stat balcanic neeficient va trebui să fie revizuită ca urmare a mișcării pe care comuniștii au imprimat-o aici; ... comuniștii romîni... au împins țara dintr-un punct mort într-o epocă de industrializare”.

Așadar — regimul nostru, comuniștii. Recunoașterea aceasta, făcută de oameni care nu au nimic comun cu ideologia noastră, este foarte prețioasă. Cît de evidente trebuie să apară și pentru ei realizările noastre dacă le atestă entuziaștii, deși nu încetează să se declare anticomuniști și neîncredători în sistemul socialist.

Dar faptele sînt fapte. Și succesele noastre economice merg pe arena internațională, mină în mină, cu cele politice, cu cele culturale și artistice.

Imaginea României socialiste de astăzi apare unitar, bine conturată din toate punctele de vedere. Prezența vie a țării noastre în viața politică, socială, spirituală și economică a lumii este remarcată și apreciată.

Anul trecut, în 1962, s-a deschis la București o expoziție industrială franceză. Cu acest prilej au venit ca asistenți numeroși tehnicieni, reprezentanți ai întreprinderilor expozante, care s-au rotit tot timpul în jurul standurilor respective. Au venit și gazetari. Unul dintre ei, corespondentul agenției franceze de presă, făcea într-un reportaj transmis din București următoarea apreciere: „Ceea ce a uimit literalmente pe inginerii și tehnicienii noștri a fost nivelul înalt de tehnicitate și de cunoștințe la care vizitatorii romîni, în majoritatea lor lucrători în uzinele și fabricile din R.P.R., puneau întrebări și discutau problemele care-i interesau”.

Solii artei noastre au cucerit admirația și ovații pe cele mai ilustre scene ale lumii, în fața unor cunoscători ai muzicii, ba uneori pedanți de cunoscători. Ca aceștia să se entuziasmeze și să scrie așa cum au scris — unanim — cronicile lor, nu este puțin lucru. Mai întii prezența la Paris, în teatrul mare al Operei, a unei formații de 300 de persoane, cît a avut ansamblul care a prezentat opera „Oedip” a lui George Enescu — orchestră și cor, balet, soliști. Este un lucru unic, petrecut pentru prima oară în istoria vechiului teatru francez. Un muzician belgian, dirijor de orchestră, cu care vorbeam înainte de plecarea ansamblului la Paris, m-a întrebat, de două ori, dacă este adevărat că e compus din 300 de persoane și a ținut — alături de mirarea pe care și-a

manifestat-o — să mă convingă cît de important este acest fapt, ca Opera din Paris să accepte o asemenea formație grandioasă.

Cît privește aprecierea unanimă asupra valorii vocilor românești este suficient să reproducem ceea ce scria cronicarul ziarului parizian „Le Figaro” despre creația baritonului Nicolae Herlea, artist al poporului, în rolul lui Figaro din „Bărbierul din Sevilla”: — „Nicolae Herlea a creat un Figaro așa cum l-a conceput Beaumarchais și cum l-a dorit Rossini”.

Socot că nici nu era nevoie să spună mai mult pentru a defini perfecțiunea creației lui Herlea.

Într-o scrisoare pe care un artist belgian o scrie Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, după expoziția de artă plastică românească prezentată la Paris în 1962, găsim următoarele rânduri semnificative: „Ele (tablourile — n.n.) au avut darul relevării calității, bogăției și diversității conștiinței umane de care sînt pătrunse operele artiștilor romîni. În ce mîi privește, iubesc serenitatea și umanismul pe care le regălesc și care lipsesc în quasi totalitate producției noastre și care fac, în definitiv, din mesajul artiștilor romîni un mesaj care îmbracă o valoare universală”.

Impresionată de condițiile învățămîntului din R.P.R. a cărui dezvoltare face ca „România să se afe în primele rînduri ale țărilor avansate”, d-na Thalia Koliva, președintele Ligii elene pentru apărarea drepturilor omului și cetățeanului, declară: „Ceea ce m-a impresionat mai ales este avîntul poporului român în înfăptuirea unei vieți mereu mai bune. Este un popor minunat care după secole de suferință, prin lupie eroice, a făcut să triumfe libertatea pe pămîntul său. Nu sînt suficiente cuvinte care să exprime impresia excelentă ce mi-au făcut-o oamenii pe care i-am cunoscut”.

Despre condițiile create de regimul nostru artei populare în Republica Populară Română se pronunță folcloristul elvețian Marcel Cellier într-o declarație făcută unui corespondent al „Agerpres”-ului.

— Parcurînd diferite regiuni ale țării dv. — Moldova, Transilvania, Muntenia și Oltenia — am avut încă o dată posibilitatea să constat că poporul român este unul dintre popoarele cele mai înzestrate artistic din lume. Folclorul este azi în țara dv. valorificat într-o măsură extrem de mare și este cultivat într-o manieră cu totul diferită de aceea din trecut.

Cred că este foarte nimerit să închei cu cea mai recentă declarație care reflectă impresia puternică produsă de realizările noastre asupra unei înalte personalități politice din S.U.A. În zilele cînd la Moscova se semna Tratatul pentru încetarea experiențelor nucleare în atmosferă, în spațiul cosmic și sub apă, în țara noastră se găsea într-o vizită dl. Orville Freeman, secretarul pentru agricultură al Statelor Unite. În încheierea unor declarații făcute reprezentanților Radioteleviziunii romîne și Agenției romîne de presă „Agerpres” domnia-sa spunea: „Aveți un popor foarte entuziasmat, a cărui ospitalitate a fost minunată o țară foarte bogată și productivă, cu resurse mari, de o rară frumusețe. Poporul, harnic și dîrz în muncă, dezvoltă în mod continuu aceste resurse. Părăsesc România cu sentimente de prietenie și stimă”.

Într-adevăr, ultimele cuvinte pot reprezenta o caracterizare justă a adevăratelor sentimente pe care le au toți acei care vin în contact cu realitatea romînească.

Prietenie și stimă se îndreaptă din toate părțile spre patria noastră, înfloritoare Republică Populară Română, în plin progres, în plin avînt de construire a unei vieți noi, în plină muncă de desăvîrșire a construcției socialiste.

Octav Livezeanu

Vicepreședinte al Institutului român pentru relații culturale cu străinătatea

Altă țară, altă lume

România de ieri, Republica Populară Română de astăzi... Două lumi care se deosebesc între ele ca cerul de pământ. Între aceste lumi, o piatră de hotar: insurecția victorioasă de la 23 August, înfăptuită sub conducerea partidului clasei muncitoare. Cu cât trec anii acest moment istoric de răscruce din viața poporului nostru apare mai plin de semnificații, mai bogat în urmări.

Pentru a pune în lumină marile înfăptuiri ale puterii noastre populare e util să ne amintim de punctul de plecare, de moștenirea preluată de la regimul burghez-moșieresc. Sînt suficiente fie chiar și numai date comparative.

Știm cu toții că România era considerată „eminamente agricolă”. Ce însemna, însă, la urma-urmei asta? Iată ce însemna! Consumul de fier pe cap de locuitor era în 1935 de numai 17,5 kg — față de 219 kg în Germania. Producția de energie electrică era egală cu aceea a Ungariei — care era și ea o țară înapoiată și, în plus, cu o populație de două ori mai mică decât a țării noastre. În 1932, pentru o tonă de produse finite importate se exportau 14,4 tone de materii prime neprelucrate sau cu un grad redus de prelucrare. În 1938—1939 România veche importa trei părți din totalul produselor finite și 95 la sută din mașinile necesare economiei naționale. Industria constructoare de mașini se rezuma de fapt la câteva întreprinderi de material rulant, armament, cazangerii și ateliere de reparații. Înapoierea acestei ramuri hotărâtoare se repercuta nefast și asupra celorlalte ramuri industriale, ca și a întregii economii, asupra nivelului extrem de scăzut al productivității muncii.

Însemna oare asta că agricultura era dezvoltată? Nu, cituși de puțin. Valoarea inventarului agricol la un hectar de pământ arabil era de două ori mai mică decât în Bulgaria, de trei ori mai mică decât în Polonia, de 15 ori mai mică decât în Germania și de 42 de ori mai mică decât în Elveția. Deși se spunea că România este o „țară eminate agricolă”, un „grînar” al Europei, recolta de cereale era cea mai scăzută din Europa și sub media producției agricole mondiale.

Această stare de lucruri se răsfrîngea firesc asupra nivelului de trai al clasei muncitoare și al țărănimii, inferior nivelului mediu european. Condițiile mizere de viață făceau ca în 1938 să se înregistreze în țară o mortalitate de 19,11 la sută și ca 48 la sută din populația rurală să fie analfabetă.

Starea de înapoiere a țării noastre se afla în strigător contrast cu marile ei bogății naturale și cu energia creatoare a poporului nostru. Relațiile capitaliste de producție, aservirea economică a țării de către monopolurile imperialiste frînau dezvoltarea economică, împiedicau orice progres.

Această situație n-a putut fi înlăturată decât prin înlăturarea cauzelor care o determinau, prin cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimia muncitoare și naționalizarea principalelor mijloace de producție. Misiunea istorică asumată de regimul democrat popular din țara noastră, a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la primul Congres al P.M.R., consta în „lichidarea înapoierii noastre economice, transformarea României într-o țară industrial-agrară înaintată și asigurarea unui nivel de trai ridicat maselor muncitoare”. Călea fundamentală pentru realizarea acestei misiuni istorice era și este industrializarea socialistă a țării.

Partidul clasei muncitoare a condus și conduce opera de industrializare a țării urmărind cu consecvență dezvoltarea cu precădere a industriei grele cu pivotul ei construcția de mașini, asigurînd creșterea necontenită a forțelor de producție ale țării, avîntul întregii noastre economii.

Alt domeniu important și caracteristic pentru dezvoltarea economiei naționale îl constituie producția de energie electrică. În 1962 aceasta a însumat peste 10 miliarde de kWh, față de 1,5 miliarde în 1948. În felul acesta s-a putut asigura un ritm susținut de industrializare a țării, de introducere în procesul de producție a tehnicii noi, mecanizate și automatizate. Construirea sistemului energetic național, care reunește centralele electrice și le leagă în același timp de centrele de consum, încheie o primă etapă a electrificării țării noastre.

Rezultatele industrializării socialiste au dovedit în mod strălucit justetea politicii înțelepte și profund științifice a partidului și statului nostru. În cei 14 ani de economie planificată ritmul mediu de creștere a industriei noastre a fost de circa 16 la sută pe an. În felul acesta s-a ajuns ca în 1962 să se realizeze în mai puțin de șapte săptămîni o producție egală cu întreaga producție industrială a anului 1948. Cel mai rapid s-au dezvoltat și continuă să se dezvolte ramurile de bază ale industriei: siderurgia, construcția de mașini, producția de energie electrică și producția industriei chimice, asigurîndu-se astfel condiții optime de dezvoltare a întregii economii naționale. Este un adevăr de necontestat, recunoscut cu multe prilejuri de ziariști și specialiști străini. „Transformarea României... într-un stat industrial se desfășoară într-un ritm rapid” — a scris recent ziaristul Alfred Magaziner de la „Arbeiter Zeitung”.

Ritmul rapid și susținut de sporire a producției a fost și este posibil datorită creșterii continue a acumulărilor socialiste. Această împrejurare a permis ca în perioada 1950—1962 statul să aloce pentru dezvoltarea economiei țării circa 210 miliarde lei, din care cea mai mare parte a însumat investiții în industrie, îndeosebi industria grea. Industria a devenit ramura conducătoare în dezvoltarea economiei naționale. Pentru a ne da seama de amploarea mereu crescîndă a investițiilor e de ajuns să ne gîndim că în 1962 ele au fost de șase ori mai mari decât în 1950. Datorită acestui măreț efort în ultimii 13 ani s-au construit peste 350 de întreprinderi și secții noi de importanță republicană, dotate cu cea mai nouă tehnică. Aproape două treimi din mașinile necesare economiei noastre naționale sînt astăzi produse de tînăra ramură a construcției de mașini. Mașinile-unelte pentru prelucrarea țîțeiului, utilajele moderne pentru industria chimică, utilajele tehnologice pentru fabricile de ciment, utilajele pentru industria sive-

urgică sînt produse acum în țară alături de motoare, transformatoare de forță, instalații de foraj, locomotive Diesel-electrice de 2 100 C.P., autovehicule, tractoare combinate etc.

În 1962 industria noastră constructoare de mașini producea circa 15.000 de autovehicule, 21.500 de tractoare, 5.800 de combine. Împreună cu industria construcțiilor de mașini cunosce o dezvoltare rapidă și celelalte ramuri de bază ale industriei și în primul rînd cele ale industriei chimice: mase plastice, cauciuc sintetic, fire și fibre sintetice etc.

Mașinile fabricate în țara noastră sînt folosite acum în multe țări ale lumii, în care s-au impus prin calitățile lor superioare. Apreciînd produsele noastre de export, revista italiană „Relazioni internazionali” a arătat că „România se bucură de un meritat prestigiu în domeniul furnizării de instalații petroliere, de utilaj pentru industria chimică și de alte produse”.

Înzestrarea industriei cu mașini moderne, introducerea progresivă a mecanizării și automatizării în procesul de producție, precum și creșterea de la an la an a nivelului de calificare a oamenilor muncii au adus o contribuție importantă la îmbunătățirea indicilor calitativi ai activității economice. În această privință este elocvent faptul că în 1962 productivitatea muncii în industrie a fost de 2,5 ori mai mare față de 1950.

Un rol important în dezvoltarea economiei noastre îl

factori, condiții optime pentru rezolvarea uneia din cele mai dificile probleme ale construcției socialiste: transformarea socialistă a agriculturii prin înzestrarea acesteia cu tehnica modernă necesară, cu îngrășăminte, substanțe antidăunătoare etc. În primăvara lui 1962 poporul nostru muncitor a dobîndit o victorie de o însemnătate istorică: încheierea procesului de colectivizare a agriculturii. Prin aceasta a fost consfințit triumful definitiv al socialismului la orașe și la sate. Aportul industriei la această măreață victorie s-a concretizat (la sfîrșitul anului 1962) în peste 56.500 de tractoare, 52.600 de semănători mecanice, 28.400 de combine pentru recoltat cereale păioase și alte mașini agricole. Perspective mari se deschid astăzi sporirii producției și productivității muncii în toate sectoarele agriculturii. Recent, cu prilejul vizitei în țara noastră, Orville Freeman, secretarul pentru agricultură al Statelor Unite ale Americii a declarat, referindu-se la stadiul actual al agriculturii noastre: „Am vizitat centre de cercetări agricole, viticole, gospodării colective și gospodării de stat. Am remarcat că aveți instituții bine administrate, a căror productivitate este în permanentă creștere”.

Dezvoltarea industriei și agriculturii Republicii Populare Romîne, creșterea producției și productivității muncii ca și reducerea prețului de cost în toate sectoarele de activitate au permis creșterea necontenită a venitului național și o dată cu aceasta creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii. Majorările repetate ale salariilor ca și reducerile la prețurile de desfacere cu amănuntul, intensificarea acțiunilor social-culturale au avut drept rezultat că în 1962, salariul real a fost de circa 2,6 ori mai mare față de 1950. A crescut în mod corespunzător și volumul vînzărilor de mărfuri către populație; an de an se asigură oamenilor muncii condiții tot mai bune de locuit.

Sucecele reputeate de poporul nostru sînt indisolubil legate de colaborarea strînsă cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste, relații bazate pe principiul egalității și avantajului reciproc. Coordonarea planurilor economice, aplicarea principiilor diviziunii internaționale socialiste a muncii, creează condiții favorabile pentru egalizarea nivelurilor tuturor țărilor socialiste, pentru dezvoltarea continuă a colaborării lor economice, factor principal în consolidarea lagărului socialist și în dobîndirea victoriei socializmului în întrecerea istorică cu capitalismul.

În pragul celui de al douăzecilea an al existenței sale libere, țara noastră prezintă imaginea unei societăți în care coeziunea moral-politică a întregului popor este mai

Țara întregă este un vast șantier.

joacă valorificarea tot mai intensă a resurselor naturale. Numeroase întreprinderi ce se construiesc acum în țara noastră au în vedere tocmai acest lucru. În realizarea acestui obiectiv important, Partidul Muncitoresc Român a urmărit în mod neabătut realizarea unei repartizări raționale cit mai armonioasă a forțelor de producție pe teritoriul țării pentru a lichida rămînerea în urmă care caracteriza multe din regiunile și raioanele țării. Pe bună dreptate a putut de aceea remarca dr. Martin Hubert, conducătorul delegației parlamentare franceze care ne-a vizitat țara: „România este un vast șantier”.

Industrializarea socialistă a țării a creat, alături de alți

trainică decât oricînd. Insuflețiți de victoriile istorice obținute în construirea socialismului, oamenii muncii sînt strîns uniți în jurul partidului, al comitetului său central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. În partid, poporul nostru vede călăuză sigură, conducătorul său ferm și încercat, iar în politica partidului — propria sa politică, programul viitorului său luminos. Prestigiul uriaș de care partidul se bucură în mase cheazăuiește noi și noi victorii pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră.

Conf. univ. C. Pintilie

Sfirșitul auriu de vară a îmbrăcat în culori estompate, de pastel, colinele și dealurile, a pus coifuri de metal incandescent pe crestele munților. Soarele a rumenit deopotrivă merele și obrajii fetelor. E o lume feerică această „țară” dintre munți — Țara Oașului. Oamenii și locurile au ceva din prospețimea pajiștilor înflorite — iar pajiștile se întind pe costișele dealurilor ca într-o nesfirșită pictură, plină de senin și lumină, pe care penelul a așternut-o pe pereții marelui amfiteatru mărginit de munți...

drumuri oșene

Vagoanele ca de jucărie ale „gheză-sului” poartă spre Negrești — „capitala” Oașului, „țara” din cuprinsul regiunii Maramureș — o mulțime veselă și pestriță. Parcă rid și culorile din broboadele înflorate ale nevestelor, și panglicile cochete aranjate în clopurile de paie ale flăcăilor. E vâiet de glasuri, gălăgie chiar, peste care răsună, din microfonul unui „Electronica” păstrat cu grijă într-o traistă cusută cu flori, „Și-n apa mării...”

Coboram în Negrești. Cum o fi arătând altă dată orașelul? Din fereastra mare a „braseriei”, strada principală își dezvăluie, printre copacii geloși de atita noutate, clădirile albe de piatră. Dar este foarte interesant și semnificativ, în mărunțelul său cotidian, și aspectul braseriei, al cărei titlu nici n-ar mai trebui de fapt scris între ghilimele. În localul elegant în cel mai propriu înțeles al cuvântului (scaune din masă plastică, perdele de tul, lămpi de cristal, utilaje strălucind în email și nichel) se petrec scene de un firesc incântător. Oșenii intră ca la ei acasă, își pun traista frumusețelor cochete și comandă, cu dezinvoltura omului care știe ce i se cuvine, înghețată sau cafea, stînd la sfat în jurul mesuțelor cochete.

Încercați să suprapuneți peste firescul acestei imagini noi, deși mărunte, a vieții oamenilor de aici o altă imagine din alte vremi, relatată cu aproape trei decenii în urmă de pana lui Geo Bogza. „Era zi de țîrg și piața orașului roia de căruțe și de țărani cu desagi în spinare. Pe o stradă din apropierea pieței se instalase un cărucior cu înghețată și prezența acelui vehicul... echivala, pentru locul acela plin de paie, de coceni, de opinci și de căciuli, cu apariția unui transatlantic”. Arătînd mai departe, în mizera ei semnificație, atitudinea țaranului ce se încumeta să ia o înghețată, Bogza surprindea instantaneul: „Totuși, nu știa să mănînce înghețată. Cînd cornetul a fost plin, l-a luat și a mușcat din el ca din mămăligă...”

Schimbarea e mai vastă în Oaș, scena din brasserie e astăzi un episod banal, așa cum dispariția circumsorilor sordide și afumate de odinioară ține, pe planul altei lumi, de imaginile ce se petreceau în ceața tulbură ce apăsa peste oameni. Dar adunate laolaltă — cel mai adesea fără posibilitate de a le suprapune peste ceva ce altă dată era doar beznă — cofetării și primele blocuri, hotel și prima școală medie, autobuze și lumină fluorescentă, cinema și bibliotecă, case de naștere și spital, toate sînt părți componente ale marii platforme pe care oșenii s-au înălțat la viața cea adevărată.

— Eram doisprezece copii în casă...

Nararea vieții unui om apare așa cum adesea mai toți cei care au suferit mizerie și foame încep să evoce trecutul: cu numărul de guri de hrănit. Dar în cadrul și rostite de omul care spune aceste cuvinte, totul trebuie redat aidoma cum a început:

— Eram doisprezece copii în casă, dar cinci din ei au murit de tuberculoză. Din ce tăta taica lemn la pădure, de unde să ne dea mîncare pe săturate? Foamea și boala primeau ajutor în secerarea de vieți, căci pe zece de kilometri în jur nu era nici un medic. După eliberare, m-au trimis la școală și iată-mă acum răzbutat!

„Răzbutarea” doctorului Vasile Pop, fiul tăietorului de pădure Dumitru Pop, reeditează parcă lupta cu întunericul a altui oșan, semet în vremi de grea restriște. Pintea Viteazul. Primul medic ridicat dintre oameni Țării Oașului, Vasile Pop este totodată și directorul primului spital ce s-a înălțat în „țara” dintre munți. M-a purtat prin sălile lăcașului ce stă înălțat de veghe spre paza sănătății oamenilor, arătîndu-mi „răzbutarea” oșenilor.

— Vi-l prezint pe doctorul Dumitru Stanciu... Pionier al medicinei în Oaș!

Zimbește modest, cu o adolescentină îmbujorare, ce contrastează cu firele-i cărunte din păr. Spuse într-o seară de iarnă, la gura sobei, amintirile doctorului Stanciu ar părea povești după care, adormind, tresari în somn de spaimă. Dar ce spune omul cu halat alb nu-s povești, ci fapte

trăite... Era în anii cînd pelagra, tuberculoza făceau, cum se spune, ravagii. Lupta se dădea cu boala dar și cu ignoranța. În sate făcea medicină un „doftoroi” căruia, fără ca cineva să-și amintească originea poreclei, oamenii îi ziceau „Zimbrul”. Victoria științei a fost cucerită îndelung și greu. Chemat iarna, în cătune risipite prin văi, sania ce-l ducea pe doctor spre patul bolnavului avea să dea uneori mai întii piept cu lupii... Operații urgente, la lumina opaițului.

— De sus, din cabina avionului cu cruce roșie pe fuselaj mă uit la drumurile făcute altă dată în bezna înghețată. „Aviasanul” le străbate azi în câteva minute, deși rar folosim aviația sanitară, numai în cazurile care nu pot fi tratate pe loc. Față de unul singur în 1944, în Oaș sînt astăzi 46 de medici și peste 100 de cadre medii sanitare. În comunele raionului sînt 18 circumscripții sanitare, numeroase dispensare medicale, 11 case de naștere.

...Pe aceeași stradă, la câteva sute de metri mai încolo, clădirea masivă de piatră a școlii medii punctează alte „răzbutări” oșenești. Școlile din toate satele Oașului sînt astăzi parte integrantă a realităților acestor locuri. Merită, spre cu-

noaștere a treptelor urcate în anii noștri, să amintim că o anchetă făcută în 1932 la Lechința — un sat oșenesc — găsea doar 26 de știutori de carte din 482 de locuitori. Fiii oșenilor — ai pădurarilor și cioplitorilor în piatră, ai oierilor și muncitorilor din fabricile de cherestea — pleacă acum spre institutele de învățămînt superior și se întorc medici, ingineri sau profesori. Copilăria lui Văsi al lui Dumitru Pop din Bixad a rămas undeva în urmă dar sute și sute de fii ai Oașului îi reeditează evoluția spre lumină, în condiții noi.

În general, în Țara Oașului este aproape inutil să faci comparații statistice deoarece

vorbînd despre azi paralela se face adesea pornind de la zero atunci cînd vorbești de ieri.

Satele oșene păstrează o imensă bogăție folclorică. Portul oșenesc și ceramica populară din Vama (aici tot satul aproape este o „filială” a Uniunii artiștilor plastici), cîntecul și legendele sînt comori ale artei noastre populare. Trecem prin Bixad... Prin comuna care cunoaște astăzi binefacerea culturii în sensul cel mai profund al noțiunii — școli, spital, grădinițe de copii, întreprindere de exploatare a cherestelei, întreprindere de îmbuteliere a apelor minerale, „borcuturi” cum le spun localnicii — au trecut demult, în vremi ce au rămas în legendă, haiducii lui Pintea. Semeți, iuți la fire, iubitori de libertate și apărători ai dreptății lor, oșenii n-au plecat capul în fața asupritorilor, înfruntînd adesea „jăndarii” chezaro-crăiești... Dar și mulți dintre oșeni, mînați de nevoi, părăseau flămînzii și desculți satele — cu traista și cu firezu în spate, cum spune un vechi cîntec oșenesc — în căutarea unei bucați de pîine.

...Acum, în zilele de sărbătoare, flăcăii și fetele din Oaș învîrtesc hora voinică a bucuriei. Ați văzut, fixată în lemnul pădu-

PE DRUMURI
DE MUNTE

rilor maramureșene, sculptura lui Vida Ceza „Dans în Oaș”? Și lemnul, surprins de dalta artistului pare gata, gata să pornească în dans îndrăcit peste plaiurile în sărbătoare ale Țării Oașului.

Ion Clejan

Cîntec de șantier

Cumpănă bătrînă,
cumpănă uitată,
la răscruci de vînturi poposind din veac,
nu-i departe vremea cînd venea o fată
cu privirea stînsă,
c-un ulcior sărac...

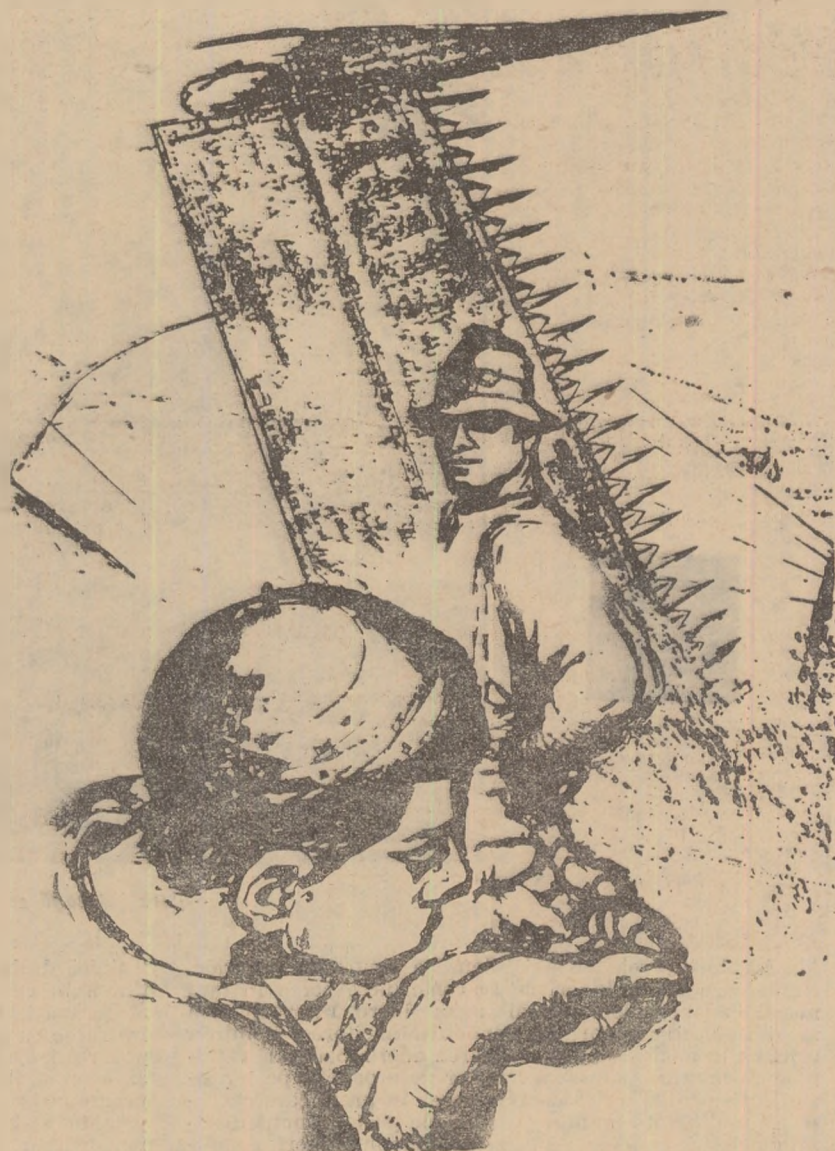
Plopi cu barba rară își cîntau litanii
În pridvorul serii, mume pămîntii
așteptau trudite...
Tu băteai metanii,
dibuidnd izvorul lacrimii sălc

Cumpănă uitată,
cumpănă bătrînă,
martoră tăcută veacului sfîrșit, —
ai rămas străină,
strimbă,
ca o mină, chinuit întoars
cătrec asfințit...

Ai rămas străină,
să privești din vale gîtul macaralei,
pumnul ei vinjos...

Nu mai știe fata cîntecul de jale,
viersul ei răsună cald
și luminos!

Valeria Boiculesi

Marcel Chirnoagă

Vremea secerișului (litografie)

Un drum de necontestate succese

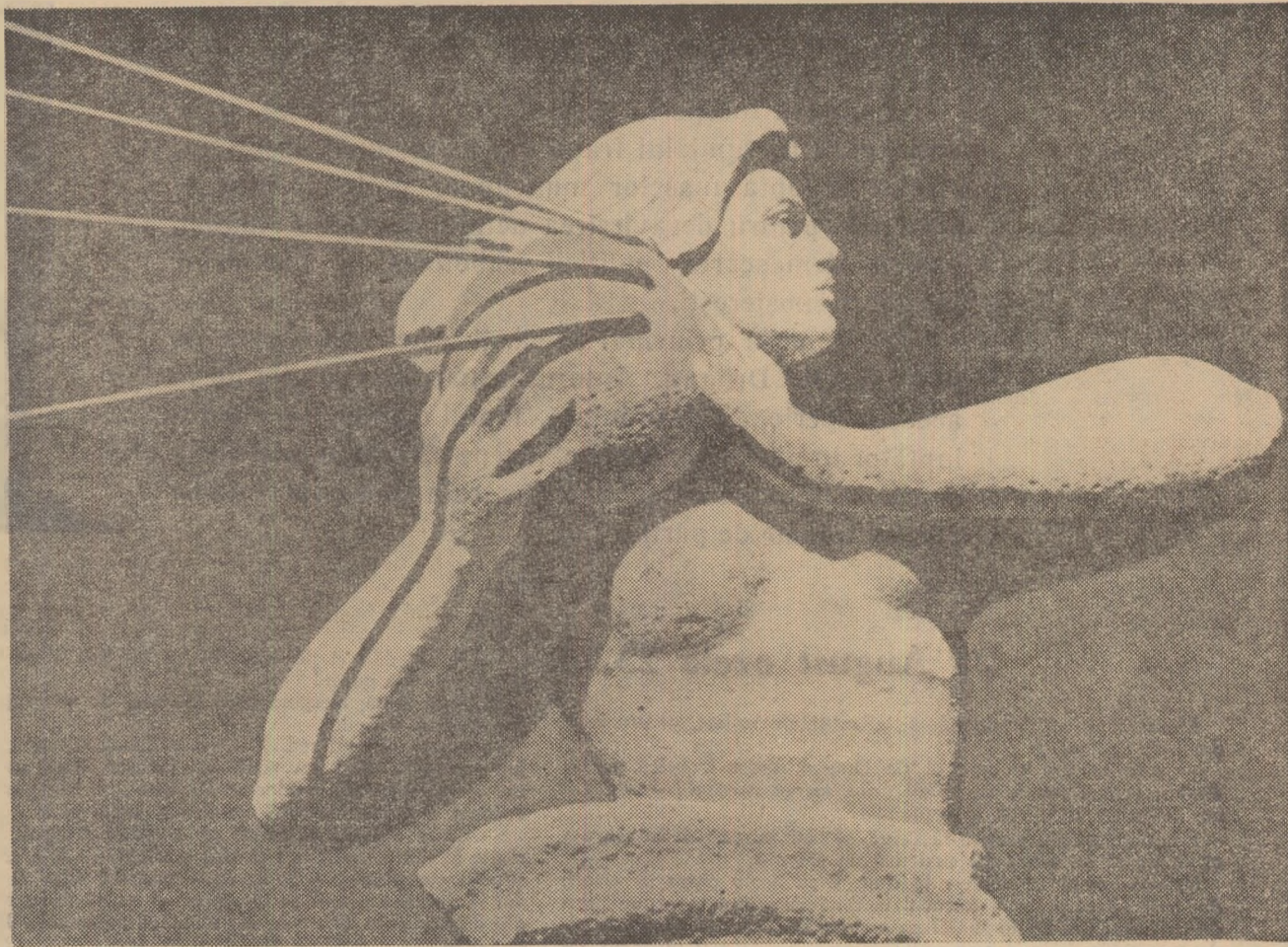
Conducerea și îndrumarea continuă de către partid, orientarea nouă a cercetării științifice pe baza învățării marxist-leniniste, asigurarea condițiilor materiale necesare cercetării au constituit principalele forțe ale dezvoltării fără precedent a științei în R.P.R. În anii puterii populare cercetarea științifică a cunoscut o dezvoltare multilaterală. Importante realizări obținute au îmbogățit tezaurul științific și cultural al poporului nostru, au ridicat prestigiul științei și culturii românești peste hotare.

Noile relații socialiste care au triumfat în patria noastră reprezintă o puternică forță motrice a dezvoltării științei. Ele au determinat, între altele, o legătură indisolubilă între știință și producție. Se știe că în România burghezo-moșierească, datorită politicii antipopulare și reacționare a guvernanților cercetarea științifică se afla la un nivel foarte scăzut. O seamă de înaintași ai științei și culturii românești ca Victor Babeș, Anghel Saligny, Gheorghe Marinescu, Gheorghe Țițeica, Emil Racoviță, Emil Stoilov și alții n-au putut să dea toată măsura capacității lor deoarece munca le era frînată de neînțelegerea trectelor regimuri pentru știință, pentru omul de știință.

Transformarea Academiei Române într-o instituție academică de tip nou, înfăptuită de partid cu clarviziunea care caracterizează întreaga sa politică, a marcat în istoria științei din patria noastră un moment luminos cu profunde consecințe pentru înflorirea științei și legarea ei de cerințele practicii. An de an cercetările științifice au început să se desfășoare într-un ritm tot mai intens, mai cuprinzător, mai planificat. Statul nostru socialist a asigurat cercetării științifice condiții materiale dintre cele mai favorabile, investind pentru aceasta fonduri importante. Astfel, numai în anul în curs fondurile alocate pentru cercetarea științifică se ridică la impresionanta cifră de aproape un miliard de lei. Drept urmare, institutele Academiei au putut fi înzestrate cu aparate și utilaje la nivelul tehnicii celei mai înaintate. În anii regimului democrat-popular au fost înființate 33 de noi institute și 7 centre de cercetare, nu numai în Capitală, ci și în principalele centre universitare din țară în care Academia are filiale sau baze de cercetări — la Iași, Cluj, Timișoara și Târgu-Mureș. A fost, de asemenea, creat un important număr de institute de cercetări științifice subordonate diferitelor ministere iar în învățământul superior, și el reorganizat, a luat ființă o puternică rețea de institute de învățământ superior, atât în București cât și în principalele orașe ale țării.

În majoritatea institutelor Academiei noastre se fac cercetări fundamentale în domeniul științelor naturii, științelor tehnice, medicale și umanistice. De asemenea, în aceste institute au fost și sunt formate numeroase cadre de cercetători științifici cu o înaltă calificare, cu o serioasă pregătire ideologică și devotate progresului științific. Cifind exemplul științelor matematice, fizice și chimice putem arăta că numărul cercetătorilor s-a triplat față de anul 1949; numărul cercetătorilor din domeniul științelor tehnice a crescut, în aceeași perioadă, de peste 10 ori. După cum nu-i lipsit de semnificație să arătăm că la ultima sesiune generală a Academiei, ținută anul acesta, au fost aleși ca membri corespondenți și cîțiva oameni de știință tineri care, datorită activității lor științifice, se bucură în mod binemeritat de aprecieri elogioase atât în țară cât și în străinătate.

Așa cum am mai arătat, cercetările științifice efectuate astăzi în cadrul Academiei R.P.R. cuprind un front larg, soldîndu-se cu realizări din ce în ce mai importante. În unitățile Academiei au fost abordate numeroase domenii noi ale științei, care prezintă o mare importanță pentru economia noastră națională. În matematică și în fizică, de pildă, au fost întreprinse valoroase cercetări cu caracter teoretic și aplicativ care au jucat un rol însemnat în introducerea tehnicii noi în diverse sectoare de

Dorio Lazăr:

„ȘTIINȚA“ (fragment)

activitate practică. Enumerăm aici, între altele, teoria probabilităților, statistica matematică, automatizările, fizica nucleară și a particulelor elementare, utilizarea radioizotopilor, semiconductorii etc., etc. La rîndul lor chimia fizică, organică și anorganică au obținut importante succese în cercetările fundamentale și aplicative (sărurile topite, izomerizarea hidrocarburilor saturate, oxidarea hidrocarburilor, chimia macromoleculară etc). Cercetarea în domeniul științelor tehnice a fost orientată în sensul cerințelor industriei noastre socialiste, al îndeplinirii di-

rectivelor stabilite prin documentele de partid. Pe lângă lucrări teoretice valoroase au fost elaborate și predate industriei o seamă de rezultate a căror aplicare a condus nu numai la realizarea de importante economii, dar și la ridicarea nivelului tehnic, de pildă, în domeniul mecanicii fluidelor, al energeticii și aerodinamicii, lubrificației și sudurii, electrotehnicii etc., etc. Cercetările de geologie-geografie s-au concentrat și ele mai cu seamă asupra acelor probleme în care cercetările fundamentale se îmbină cu aspectele practice ale producției. Aceste cercetări, împreună cu cele de geofizică, au contribuit la punerea în valoare a unor noi și bogate zăcăminte, precum și la alimentarea cu apă a unor noi regiuni. Și în cercetările agricole și biologice se remarcă valoroase lucrări de sinteză, de pildă în agrotehnică, în fitopatologie, în biologia silvică, în sistematica vegetală și animală, care reprezintă contribuții teoretice și practice importante ale oamenilor noștri de știință. De bune aprecieri, atât în țară cât și în străinătate, s-au bucurat și rezultatele obținute de institutele noastre medicale în domeniul reglării funcțiilor organismului, al bolilor endocrine și inframicrobiologiei, al accidentelor vasculare cerebrale și aterosclerozei etc., etc.

Datorită puternicului sprijin ideologic și îndrumării permanente a partidului științele sociale au reușit să realizeze, într-o perioadă de timp relativ scurtă, adaptarea activității de cercetare la cerințele concepției marxist-leniniste despre lume și societate și să obțină pe acest fundament însemnate succese. În ultimii ani, de pildă, au fost elaborate voluminoase opere de sinteză printre care enumerăm Istoria României (vol. I și II apărute, iar vol. III și IV sub tipar), Monografia geografică a R.P.R., Gramatica limbii române (în două volume), Dicționarul limbii române contemporane (în patru volume), Dicționarul limbii române moderne ș.a. Au apărut sau au fost dezbătute în machetă lucrări ca Istoria gândirii sociale și filozofice din România, Istoria literaturii române (vol. I), precum și o serie de monografii și studii menite să aducă contribuții de seamă la clarificarea unor probleme ideologice și culturale, să pună în valoare ideile și operele progresiste ale trecutului. Lucrări de prestigiu au fost publicate și în domeniul istoriei artelor plastice și istoriei teatrului. În cîmpul științelor economice s-au realizat lucrări de economie industrială, studii și lucrări de actualitate din domeniul economiei agrare și de generalizare a bogatei experiențe a partidului și poporului nostru pe diferite tărîmuri ale construcției economice.

S-a întărit legătura dintre filozofi și oamenii de știință din domeniul științelor naturii și, ca urmare a fructuoasei lor colaborări, au apărut o seamă de studii de materialism dialectic primite cu mult interes. Totodată au fost elaborate lucrări de materialism istoric referitoare la opera de construire și desăvîrșire a socialismului în patria noastră. Nu pot fi trecute cu vederea, desigur, nici importante lucrări științifice publicate în domeniul logicii dialectice, sociologiei, psihologiei sau dreptului și nici faptul că multe dintre lucrările făcute în cadrul Academiei R.P.R. au fost distinse cu Premiul de Stat.

Principalele realizări obținute în dezvoltarea științei românești sint, în același timp, contribuții de prestigiu la dezvoltarea științei mondiale.

O dovadă a interesului mereu crescînd pentru studiile românești o constituie numeroasele lucrări traduse în străinătate din cele mai diferite domenii ca: aerodinamica, lubrificația, teoria algebrică a mecanismelor automate, chimia organică, bolile endocrine, inframicrobiologia, lingvistica. În același timp, savanți de seamă romîni au fost aleși membri ai unor academii de știință de peste hotare, în conducerea unor societăți, asociații științifice sau în colegiile redacționale ale unor publicații cu caracter internațional.

Organizată pe bazele noi construite de regimul democrat-popular, știința romînească parcurge un drum de necontestate succese, de acumulare a unui bogat potențial de experiență științifică, de maturizare a cadrelor de cercetători, de lărgire a bazei materiale. Toate acestea constituie premisele unui necontenit avînt și al sporirii contribuției științei noastre la opera de desăvîrșire a construirii socialismului.

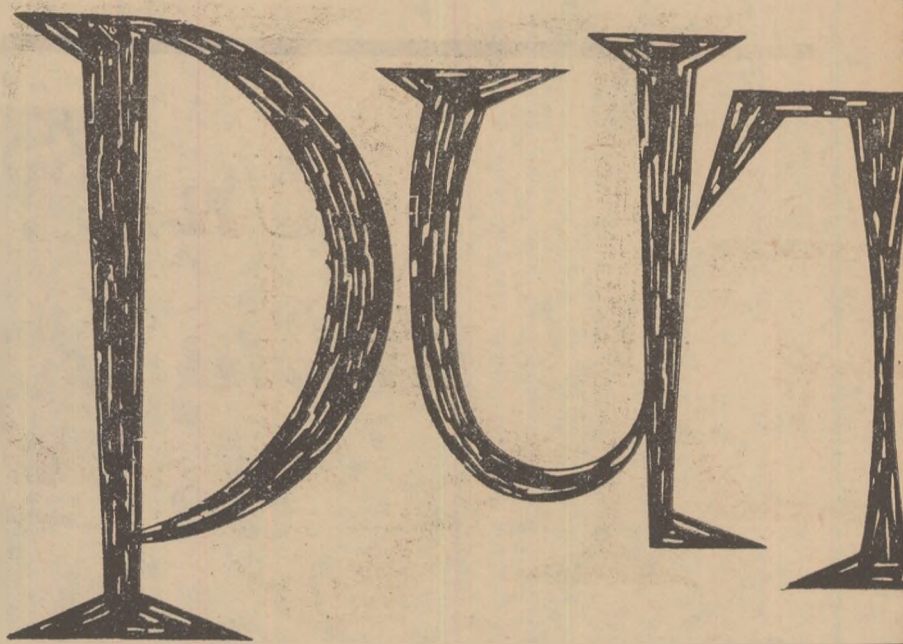
Acad. Dumitru Dumitrescu
Secretar-prim al Academiei R.P.R.

TIMP

Ce sistem energetic capta
orele mele trăite alături de prieteni?
Ce sunet al devenirilor repetase
visul meu într-o lume rîvnită mereu?
Oamenii aveau căldura în ochi și în brațe,
bătăturile palmelor lor în palmă-mi rămin
de neșters;
și înalte relee s-au dezmoșit
cînd ne-am rostit unul altuia
simplu, salutul de dimineață.
Sînt comuniști, sînt comuniști —
repetă inima cu fiecare bătaie.
Trăiesc lîngă ei, în același decor,
sau mai degrabă în cel ce va fi;
lăsîndu-ne viața în lucruri și plante,
ne proiectăm împreună un capăt de zi,
luminos,
dincolo de vigurosul contur al schelelor sau
al pădurii.
Din ziua ce trece nu luăm decît profilul suav
al uneltelor,
platoșa puțin demodată a lunei
și ceva ca o frunză, sau un tremur al glasului
să povestim și altora de unde venim...

Mihai Negulescu

Acțiunea începe în ziua de 23 August 1944 și se desfășoară pe fundalul frământat al toamnei aceluși an, urmărind lupta maselor muncitoare dintr-un oraș de provincie pentru desăvârșirea actului de la 23 August, pentru demascarea politicii sabotoare a partidelor burghezo-moșierești.

Personajul principal al cărții este muncitorul de port Gavril Drăgan. Autorul urmărește evoluția lui în această perioadă frământată, faptul cum el, om cinstit, luptător în gărzile patriotice, începe să aibă o conștiință de conducător, de om pe umerii căruia stau importante sarcini trasate de partid.

23 August orele 23.30

Ajunseră pe coridorul unde se aflau celule izolate, pentru condamnării la moarte.

— Aici undeva trebuie să fie Drăgan, spuse Tebeică, și lăsându-i pe ceilalți să ia la rînd ușile, alergă strigînd: — Drăgane, Drăgane, unde ești Drăgane?!

Dar deținuții începuseră să strige, să bată cu pumnii în uși, așa că lunganul nu mai putu auzi nici un răspuns.

Se consolă să ia celulele la rînd. Erau acolo cîțiva dezertori, doi tovarăși care aveau recursul în dimineața următoare, un grup de partizani din Deltă și trei parașutiste sovietice pe care comandantul închisorii le băgase aici chiar înainte de a fi judecate. Pe Drăgan îl găsi tocmai în penultima celulă. În ciuda nopții calde, ținea în brațe o manta soldătească.

— Drăgane, ce nu răspunzi, Drăgane!...

Dar în clipa următoare, dîndu-și seama că în fața lui se află într-adevăr hamalul cu mîini mari și obrazul ca o lună plină pe care-l cunoștea aproape de cînd era copil, față de care nu mai simțise diferența de vîrstă și cu care, mai bine de trei luni, făcuse parte din același detașament, Tebeică uită că avea nevoie de vreun răspuns, și-l apucă în brațe:

— Drăgane, a sosit ziua, Drăgane, Eliberarea, Drăgane!

Drăgan stătea în fața lui cu ochii mari, intimidat, strîngînd la piept mantaua soldătească. Nu spunea nimic.

— Stai!

Tebeică își aduse aminte, duse mîna la buzunarul de la haină și scoase de-acolo, lunguiață, o sticlă de bere. Îi smulse capsula cu dinții și i-o întinse:

— Ia... Cînd am auzit că vin încoace, am făcut pe dracu-n patru s-o găsesc. Chiar erau să mă muștruluiască tovarășii c-am sărit peste gard la „Jubileu”. Dar n-am întîrziat. I-am ajuns din urmă, și cu asta-n buzunar! Ia, Drăgane. Doar tu m-ai învățat că la sfîrșitul unei trebi e bine să te speli c-o halbă... Hai!...

Și-i duse sticla la gură, și i-o ținu, pînă cînd simți că hamalul începe să o apuce zdravăn, cu degetele lui solide.

Pofticios, sorbind berea cu cogilțuri mari, Drăgan era iarăși cel care, în zilele de plată, îl lua și urcau din port la bodega albanuzului și nu-l lăsa să se așeze, ci beau două halbe pe nerăsuflăte, la teighea, apoi porneau mai departe.

Îl văzu și acum, luînd satisfacut sticla de la gură, ștergîndu-se cu dosul palmei, bulbucînd ochii bucuros și spunîndu-i:

— Mă, bună-i berea! Cînd îți spală gîtița și-ți înțeapă limba!

Apoi ieșiră amîndoi și grăbiră pe coridor după cei care-l părăsiseră.

— Da, da gitița asta, adăugă Drăgan. O și vedeam în ștreang. Noroc că nu s-a judecat recursul. Dar, măi Tebeică... și-l opri în loc cu pieptul lui mare, după recurs știi cum aveam să spun?... Aveam să le spun în față: nu patru nemți, pentru cîți mă condamnați voi, am pînă acum la activ. Am un pluton, un pluton! Și, zău dacă nu-i înșiram pe toți... Apoi, deodată, schimbînd vorba: — Măi, a pornit acțiunea?... A pornit așa cum o pregăteam noi?

— A pornit; te cred c-a pornit. Comunicatul la radio s-a dat pe la zece. Acuma ne apropiem de miezul nopții.

— Atunci să mergem! Drăgan porni înainte, cu pași mari și apăsați.

Dar, trecînd prin curtea închisorii, se răzgîndi:

— Nu, trebuie să trecem întii pe la cancelarie!

Și-l trase după el în cancelaria unde se aflau cîțiva militari cu figuri derutate.

— Pistolul meu, spuse Drăgan apărînd masiv, cu mantaua soldătească apăsată strîns sub cotul stîng. Pistolul meu. L-ați trecut și-n inventar la percheziție.

Un major bătrîn ridică din umeri:

— Cine dracu mai știe unde-o fi!

— Cine dracu?... Tu să știi, se zborși Drăgan la el, că tu mi l-ai luat. Eu am nevoie de armă acum; de armă!...

Plutonierul ridică iarăși din umeri, dar mai cu teamă. Apoi, c-un gest lehamăit, de om care nu mai știe ce se-ntîmplă cu el, duse mîna la buzunarul de la piept, îl deschise și scoase de acolo un pistol mic, cu plăsele de bachelită:

— Ce pot să fac mai mult?... Poftim pe-al meu!

Dar Drăgan se-nfurie și mai rău, cîntărînd jucăria în mîinile sale:

— Cu asta să trag eu acum în nemți?... Eu am avut unul nou, lung; cu teacă... Da, cu plăsele de lemn. Pe partea stîngă avea o zgîrietură.

Și, aruncînd pistolușul pe masă se uită atît de fioros, încît un sergent major tinăr, după a cărui mutră vedeai că se purtase rău și avea motive să se duse să mai aducă. Făcu doi pași și se opri înfruntat în fața mesei care se umplea de pistoale. Deodată se-ntoarse spre Tebeică și-l apucă de mînă:

— Uite-așa, Tebeică, exact așa visam eu ziua Eliberării... Știi cît tinjeam înainte după un pistol... Acum, să ne luăm armele și să pornim după nemți. N-o fi în capul nostru prea multă politică, dar să curățăm țara tot o să știm!... Ajunge! îi strigă sergentului major, l-am găsit. Hai, Tebeică!...

Dar, în ultima clipă se răzgîndi. Se opri în fața plutonierului care nu îndrăznise să bage pistolușul înapoi în buzunar; întinse mîna:

— Adică, dă-l și pe asta; tu tot nu mai ai ce face cu el!...

E bun; ia loc puțin!

Și ieșiră afară, alergînd după coloana de eliberați care pornise spre centrul orașului.

— Am și înființat sediul, îi spuse Tebeică; acolo, sus, la școala industrială!... Cînd am venit noi încoace, porneau două detașamente să taie firele telefonice ale nemților. Se spune că regele a ordonat acum, la urmă, să nu se mai tragă în ei.

— Chiar ordinul lui îl aștept — dădu Drăgan din capul său mare. Și iarăși, oprindu-l pentru o clipă: — Mă, acum urmează situații complicate, o să ne-arate partidul cum să le descurcăm dar să curățăm orașul ne pricepem, că nu degeaba am făcut parte din detașamente. Știi cum mă mîncă palmele!... De abia aștept să mi se dea o misiune. Hai!... Uite zorii.

24 august — o oră de început

Peste vreun ceas după întîlnirea cu tovarășii săi (totul durase foarte puțin, toți oamenii erau în plină acțiune sau dornici de acțiune). Drăgan aștepta într-o sală de clasă să i se dea misiunea. Majoritatea plecaseră. Tebeică, dispăruse și el. Îi smulse în grabă mantaua de sub braț:

— Dă-o; mă duc spre Tăbăcărie. Am să i-o dau Aureliei. Ce să-i mai spun?

— Ce știi; ce să-i spui altceva?... Trec și eu pe-acasă cum o să pot.

Hamalul fusese înadins cam aspru. Cu sine însuși fusese aspru. Ca să-și înfrîngă orice urmă de duioșie sau de emoție. Va ajunge

și acasă. Dar acum, mai ales că din scurta informare pe care o auzise, își dăduse seama cum se complicau lucrurile, avea o singură dorință: să lupte. În mîntea lui destul de simplă și destul de încăpățînată, dorința asta găsise cine știe cît de vechi rădăcini. Lui, prea mult, nu-i plăceau vorbele. Se simțea stingher în fața lor, cu toate că le asculta cu îndirjită atenție atunci cînd veneau de la tovarășii mai pregătiți. Dar el, din punctul lui de vedere, considera că-și face datoria îndeplinind sarcinile pe care i le dădea partidul. Și, de cînd se înființaseră detașamentele, sarcina lui fusese să învețe să lupte, tocmai pentru ca să fie pregătit într-o asemenea zi. Și ziua venise, soarta îl ajutase s-o mai apuce, așa că avea perfectă droptate să aștepte cu toată nerăbdarea.

Și aștepta. Ca un ostaș disciplinat aștepta, sprijinindu-și coatele mari de pervazul unei ferestre deschise. Adia o răcoare plăcută și, undeva, deasupra mării, zorii începeau să se bănuiască. Asta îl înveselea. Erau poate zorii pe care, fără să-și dea seama prea bine, îi așteptase toată viața. După emoția primelor clipe ale eliberării, liniștindu-se, redevenind el, făptura vie dintotdeauna, Drăgan se simțea la treizecișapte de ani ca la șaptesprezece. Era vesel și veselie îl făcea să se amuze de orice, să se bucure de orice...

Nu mai fusese așa, poate, din vremuri de demult, cînd Aurelia, pe atunci fata lui nea Stanciu rujarul, i-a „confirmat împărțășirea sentimentelor” cum se exprimase proțentios ofițerul stării civile, „acceptîndu-i cu cele mai sincere sentimente cererea în căsătorie...” „Auzi, deșteptul — comenta el ulterior — eram vesel ca un ied; mare lucru că-mi acceptai sentimentele tu, grășano din Tăbăcărie!”

Dar, amintindu-și acum pentru a doua oară de cea pe care el, deobicei, o alinta cu asemenea calificative, nitîndu-se la zorii accia care se bănuiau spre răsărit, Drăgan simți nevoia să devină moale, și duios, și mîngios, așa cum în nici un caz, la figura lui pocită, nu i-ar fi stat bine pe lumina zilei. Ar fi vrut-o, poate, alături pe Aurelia, și nu s-o piște răspunzînd la riposta ei cu obișnuita glumă: „Am crezut că nu simți prin plapumă...” (Față de ea simțea întotdeauna nevoia să-și pareze duioșia printr-o ușoară sfichiuială... Da, ar fi vrut-o alături de el, cu coatele sprijinite pe pervazul acela al ferestrei, să stea și să adulnece zorii așa cum au făcut-o doar în puține ceasuri de răgaz, să se uite la stelele care încep să pălească și să-i spună: Vezi, Aurelie, că nimic din ce-am făcut noi n-a fost în zadar... Nici chinurile tale cînd mă căutau pe mine copoi, nici gîndurile tale amare de femeie rămasă singură cu copiii, nici drumurile tale la vorbitor, nici lacrimile care și-au înăsprițit fața... Vezi tu, Aurelie, că a venit și ziua despre care-ți vorbeam!... Vezi, Aurelie?... Poate că nu o dată și-ai blestemat soarta, poate nu o dată și-a părut rău că, atunci, așa cum spun eu în glumă, „ai consimțit”... Dar, spune tu Aurelie, poate fi clipă mai frumoasă decît asta?... O clipă ca asta ne face să trăim încă o dată tot ce-am trăit noi frumos unul lingă altul, înțelegîndu-ne unul pe altul în ciuda nevoilor și a grijilor. Asta e clipa pentru care tu ai suferit departe de mine!... Hai, Aurelie, descreește-ți fruntea că doar pentru clipa asta am suferit atîta. Și putem s-o

privim în față, Aurelie, pentru că nu ne-am pierdut încă încrederea-n ea!...

Poate c-așa i-ar fi spus, mîngîindu-i încet brațul muncitorului cu pielea moale. Tot așa de bine, însă, poate c-ar fi privit cătătura lui ironică prin care-și ascundea impulsurile sentimentale și și-ar fi înecat toate duioșiile care nu stau bine unui bărbat-tr-un: „Mai încet, grășano. Mai încet!”

Oricum, ea, singurul om care-l cunoaște pe de-a-ntregul, înțeles ce vroia să spună și-ntr-un caz, și-ntr-altul. Ar fi dogoarea inimii lui. Din păcate, însă, nu era acolo, nici nu era în fața lui. Dar oare, în viața ei, lucrurile s-ar fi ier Tebeică încă n-a avut vreme să ajungă pînă acasă.

Dar oricum, la ora aceea ea a aflat ce s-a întîmplat.

bucurat. Și i-a îmbrățișat și i-a sărutat pe copiii, pe Nicușor, Nuța, vîrsînd, poate pentru prima dată în viața ei, lacrimi de fericire. Drăgan se înduioșă închipuindu-și fericirea simpățică a casei lui... Dar nu mai avu vreme. Glasul binecunoscut al soției îl chema.

„Acum, Drăgane, acum vei porni!” simți el nevoia să-și spună: „Avem de dezarmat nemți, avem de ocupat instituții, avem de înființat sindicate!”

CAPITOLUL 13

30 octombrie, Ora prînzului în mahală

— ...Mergeți cu tovarășul Drăgan.

— Tovarășul Drăgan; fie și tovarășul Drăgan!

Dar Udroui încerca în sinea lui o deosebită satisfacție. Se amuzat la hamalul care privea cu foarte multă seriozitate și care i se dăduse, și asta îl înduioșă. Îl înduioșă și imbinarea de conștiințiozitate, de supunere copioasă de forță, pe care o dovedea hamalul. Îl privea cu o atenție săi mărunt și vioi, îl sfredelea, îl iscodea, și simțea nevoia să spună: „iese om din tine, grasule; iese om; numără-ți încapi pe mîini bune!...” Și, fără voia lui se emoționa. Își aminti de oamenii care-l crescuseră și-l formaseră. Își aminti de-o prostie pe care-o spusese o dată cînd luni în șir îi venise să scuture furios din cap cînd își amintea și cum ar fi vrut, fără nici un succes, să scape de imaginile atunci. Poate de-atunci se obișnuise să se mustruie așa, de un gur: „Cască ochii, Udrouile; ești ditamai bărbatul!”

— Ei, hai bărbate, hai să mergem!

Și „bărbatul” porni alături de el, cu pași lăbărțați și zădărnici.

— Ești de-aici, din oraș?

— Din Tăbăcărie...

— Asta trebuie să fie o mahală, nu?

Drăgan îl privi convins și sincer.

— Cea mai puturoasă.

— Mergem acum și pe-acolo?

Udroui își dădu seama că nu era atît de curios să vadă lăua cît să-l vadă pe hamal cum se va comporta acolo.

— Mergem, tovarășe Udroui; dar e cea mai puturoasă. Ștergetorie mare. Eu mă cert cu ei tot mereu și ei tot mereu cu alții le vor schimba traiul.

— Ei, chiar toți cred așa?

Hamalul chibzui, dădu dreptate celui pe care-l însoțea și, așa cum acela bănuia, se rușina de răspunsul său pripit:

— Ei, nu chiar toți; mai exagerez și eu pentru că mă înfrîng de cîte ori le vorbesc. Mai bine le dai o bucată de pîine și mai spui nimic!

Lui Udroui-i veni să ridă. Și-l închipuia pe hamal cum se va înflăcăra, cum se rușina de răspunsul său pripit: — Ei, nu chiar toți; mai exagerez și eu pentru că mă înfrîng de cîte ori le vorbesc. Mai bine le dai o bucată de pîine și mai spui nimic!

Lui Udroui-i veni să ridă. Și-l închipuia pe hamal cum se va înflăcăra, cum se rușina de răspunsul său pripit: — Ei, nu chiar toți; mai exagerez și eu pentru că mă înfrîng de cîte ori le vorbesc. Mai bine le dai o bucată de pîine și mai spui nimic!

— De, așa-s oamenii, tovarășe Drăgan; mai vor să și mîncă și sint păcătoși și nu se satură cu vorbele!

Drăgan îi simți ironia pentru că îl privi pieziș și momăi născut. Totuși nu se lăsă:

— Păi eu așa le spun; mă, omul are burtă, dar are și ea și era tare contrariat. Pesemne că exact așa arăta și cînd se vorbeau astea.

— Și zici că nu te-nțeleg de loc cu ei?

— Nu mă-nțeleg?... Cum să nu mă-nțeleg?

— Păi dacă le vorbești și ei nu te iau în considerație!

Drăgan se uită la el atent, cercetător, să-l vadă dacă vorbii în glumă și, văzîndu-l destul de serios, se mîhni:

— Sint oameni săraci, tovarășe Udroui; oameni sărmani care se luptă și se chinuiesc cu viața. Cînd nu ne-am eu îi înțeleg; credeți că le mai arde lor de ceva?!

— Nu, desigur că nu le mai arde de nimic.

Drăgan se uită iarăși la el. La fel de atent. Parcă la fel de simțitor. Și deodată, cu o bucurie copilăroasă pe față-i spusese:

— Și totuși, eu mi-am dat seama că le arde și că ne înțelegem Udroui.

Fu rîndul lui Udroui să nu mai știe ce să creadă.

— Da, da; mi-am dat seama de asta.

Ochii hamalului sticleau sugubăt sau bucuros. Iar cînd se amuză, căpătără un luciș aspru dovedînd multă convinsă.

— Era acum vreo trei săptămîni unul Mitică Mangă, zis Mangă, umbla să mă împuște. Știi cum e cu pungașii ăștia, tovarășe Udroui?... Mangă ăsta, a fost un fel de tartor al mahalăi.

EREA

Asta îi și zice Lupu. Avea și grădinarie, avea și căruțe pe... Scuipă printre dinți scîrbit, înciudat, și continuă: „Eu, vorbeam oamenilor. Și strigam, și-mi chinuiam mintea să-i fac mă-nțeleagă, și-mi spuneam: „Of, de ce nu sinteți voi ca cei în port, pe care-i simt de la primele vorbe că mă-nțeleg, că gînesc la fel ca mine!...” Mahalagii mei, mai mult femei, mai mult bii fani, oameni amărîți, v-am spus... „Nu faci două parale, Drăgane, îmi spuneam; nu ești tu în stare să-i faci pe ăștia să-nțeleagă!” Și, cînd eram mai amărît și nu mai aveam nici un chef să răcnesc, numai ce se-aude o detunătură de armă și niște alicie arg geamul din spatele meu... Ei, atunci să vezi, tovarășe Udroi... Scuipă, dar într-un alt mod; parcă vesel, pus pe treabă, atunci cînd își scuipa în palme pregătindu-se să se-apeuce de-o abă... Să vezi cum au sărit mahalagii mei!... „Asta-i Lupu!” zis. „Vor să te omoare”, au strigat către mine... „Lasă că-l morim noi!”... „Mă, asta vrea să-i facă de petrecanie lui Drăgan ntru că ne spune adevărul!”... Și-au rupt-o toți la fugă spre șură din marginea morii, de unde se părea că se trăsese, și-au

înconjurat-o, și-au început s-o zgîlție... Cînd a căzut Mangă în mijlocul lor... Mamă, mamă; vai de capul lui! „Vrei să-l omori pe Drăgan, bă?... Ți-e ciudă că ne-nvață să scăpăm de tine, ăă?!”... Numai așa îi spuneau, și-l pisau, și-l căleau cu picioarele... Eu, îți spun drept, tovarășe Udroi, aș fi sărit să-l scap pe nenorocit; dar nu puteam. Stăteam prost într-o margine și-mi spuneam: „Vezi Drăgane, vezi că te-au înțeles!... Vezi Drăgane, n-aveai încredere în ei; nu înțelegeai sufletele lor de oameni amărîți și n-aveai încredere în ei dar ei te-nțelegeau”... Și-ți spun drept, tovarășe Udroi, parcă nu mai simțisem niciodată o asemenea căldură, o asemenea mulțumire... Îl privi pieziș, parcă temîndu-se să nu fie ironizat pentru modul prea sentimental în care vorbea. Dar în clipa următoare uită de teama asta. Deveni grav și spuse cu multă convingere: — „Da, da; uite-așa trebuie să-i compromitem pe toți în fața maselor”...

Mergeau pe-o strădă fără sfîrșit. Începuse undeva, cu niște ateliere și niște silozuri de cereale iar acum treceau pe lângă un gard care nu se mai termina. Drumul era rău, bolovănos, dar mergea drept spre niște cartiere care se vedeau începînd peste linia ferată. Drăgan călca pe el cu aceeași pași lăbărtați, apăsați, siguri. Pentru Udroi, dintr-un anumit punct de vedere, drumul semăna cu acest hamal care părea la prima vedere neîndeminatec și care se descoperca treptat. Drumul era bolovănos, avea un singur trotuar îngust și degradat, era însă larg și drept și ducea spre cartierele cele mai de nădejde ale orașului. Drăgan pășea greoi, lăsa impresia că făcea un efort ca să se gîndească mai mult, căuta cuvintele, se trăgea de bărbie, dar, cînd îl descifrai, îți dădea seama că avea atîta siguranță în el, îți dădea seama că avea și cap, că era și-un bun agitator. Lui Udroi îi răsunau în urechi ultimele lui vorbe: „Da, da; uite-așa trebuie să-i compromitem pe toți în fața maselor”... Era o concluzie proprie oare?... Era o vorbă auzită de la alții? Indiferent. Așa cum era rostită de buzele lui groase, de glasul lui cam gîlțit și pătimaș, era clar că venea dinlăuntrul ființei lui, că el își dăduse seama de acest adevăr. Îl vedea lămurind oamenii și cum el însuși se lămuria și mai bine, îl vedea deprinzîndu-se să fie bun organizator, în toiul luptei, neavînd prea mult timp de alegere. Îl vedea organizînd și organizîndu-se, conducînd și învățînd să conducă, vedea cum pieptul acela lat și mișcărilor acelea puternice devin ale altui om, mai sigur pe el, mai îndeminatec, mai priceput.

Da, așa fusese și el cu ani în urmă, mai greoi și mai morocănos pentru că nu știa să lege prea bine ideile. Mai pătimaș și mai pornit. Acum devenise calm, lucid, atent... Ce mult se asemăna Drăgan cu el, cel de odinioară. Își amintea de el și cum vorbea la seșintă, și cum scuipa printre dinți exprimînd o gamă întreagă de stări sufletești și vedea cum o s-arate Drăgan peste doi sau trei ani, cînd toată forța aceea care colcăia în el va fi mult mai bine canalizată și dirijată.

Îl spiona cu coada ochiului și zîmbea amuzat.
— Lucrezi de mult în port, nea Drăgane?
— Dracu știe!... De cînd eram puști. Știi, și tata...
— Dar, o meserie...
Hamalul îl privi ironic și nici nu-l lăsă să-și termine gîndul:
— O meserie mai ca lumea n-am putut învăța, asta vrei să spui...

Udroi se intimidă; nu vroise să-l jignească.
— Nu, o meserie, ziceam, adică...
— Dumneata ce ești de meserie?
— Cazangiu.
— La C.F.R.?
— Da, la Grivița am lucrat.

Drăgan dădu din capul mare și se uită la el altfel, cu admirație:
— Ce n-aș fi dat să fiu și eu acolo!... Ce comuniști au trecut pe-acolo!

— E-adevărat, răspunse nu fără oarecare mîndrie Udroi revăzînd parcă dinaintea ochilor hala mare și asurzitoare a cazangeriei, dar partidul are oriunde oameni și comuniștii apar pretutindeni.

— Asta e foarte adevărat, aprobă grav hamalul; uite, om ca secretarul nostru...

Lăsă fruntea-n jos și se bosumflă ca un copil urît: — Uite, niciodată nu cred c-am s-ajung atît de chibzuit ca el.

— Să nu spui asta, îl mustră Udroi: să vrei s-ajungi!
— Vreau, tună Drăgan, cum dracu să nu vreau!... Dădu din cap trist și scuipă moale printre dinți... Dar o s-ajung eu, un hamal fără școală?... Nu vezi, și dumneata mă întrebi dacă n-am încercat și altă meserie mai ca lumea!

Udroi era nemulțumit de întorsătura pe care o luaseră spusele sale. Omul acela, în aparență greoi și-n fond atît de suplu și de sensibil, îi plăcea. Era sincer, era receptiv. Putea deveni un om foarte de nădejde. Îi spuse de-a dreptul:

— Uite, măi frate, n-am vrut să te jignesc. Meseria voastră e o meserie ca oricare alta. Eu am spus-o tocmai ca să văd ce părere ai dumneata.

— Să mă-ncerci, cu alte cuvinte...
— Să te-ncerc, dacă vrei!
— Să mă vezi dacă sînt mîndru de ea sau nu!... adăugă răutăcios Drăgan.

„Aha, poți să fii și răutăcios” își spuse în sinea lui Udroi. Nu strică, frate Drăgane, nu strică!

— Cînd ești furios bați? îl întrebă el amuzat.
— Bat — recunosc Drăgan cînstit; și lăsă capul în jos: dar secretarul îi spune că prea am porniri din astea și de-atunci nu mai bat... Mustăci ce mustăci, dar nu uită că celălalt îl scormonise prea mult: Și... vroiam să-ți spun, tovarășe Udroi, că tata a avut gînduri bune; m-a dat la o meserie mai ca lumea... Zîmbi știrb, tot răutăcios; și uite că totuși meseria mea îmi place mai mult.

— La ce meserie te-a dat?
— M-a dat băiat de prăvălie.
— Și de ce n-ai rămas? Poate c-ai fi ajuns jupîn! zise Udroi amuzîndu-se la gîndul cum ar fi arătat namila de Drăgan în ușa unei prăvălii.

Dar Drăgan devenea din ce în ce mai grav.
— Tocmai din pricina asta n-am rămas, spuse... Și, nu lipsit de vanitate: Păi eu, în port, sînt un om cînstit și-mi port fruntea sus oriînd!...

— Și la tejghea?
— La tejghea?... Scuipă cu scîrbă: murdară meserie!
— Nici nu-i meserie, în fond.

Drăgan simți din tonul celui de-alături că era de aceeași părere, și căpătă curaj:

— Păi nu?... Trebuie să fii slugă și singurul tău vis să fie s-ajungi în locul jupînului. Să fii fărnac și cu el și cu lumea, s-o duci de azi pe mine ca orice om nevoiaș dar să-nveți matrapazlieurile: cum să-i înșeli pe alții, cum să storci banul, cum să-ți înșeli jupînul... Asta să fie rostul unui om pe lume?... Uite, un băiat mai mare ca mine, cu care eram la același jupîn, n-a visat altceva decît să-i ia aceluia prăvălia. S-a-ncurcat cu fiică-sa, i-a siluit-o, a lăsat-o cu copil și nici n-o iubea măcar... i-au trebuit nouă ani pentru asta, încă trei pînă ce socru-său să-l ia asociat și încă zece pînă cînd a rămas singurul și adevăratul jupîn. Pe vremea cînd îl știam eu era un băiat vioi și cînstit; acum a il urăște toată mahalaua, e hulpav și înrăit de bani.

— Ei, haide, spui asta fiindcă ți-e ciudă că n-ai ajuns în locul lui!

— Mie?...
Hamalul îl privi cu niște ochi atît de mîniosi, încît lui Udroi îi trecu cheful să mai glumească, să-l mai încerce. Deveni moale și puțin sentimental:

— Ai dreptate; nici eu nu l-aș învia.

MERIDIANE
SOVIETICE

O vizită la uzina în care se fabrică ceasurile cosmonauților

O stradă liniștită din Moscova. Străinul nevizitat trece fără să-și dea seama că, pe stînga, o bună parte a străzii e ocupată de o mare fabrică. Nu se aud nici bubuituri de ciocane grele de forjă, nici zgomote stridente de metale izbite, nu se văd nici coloane groase de fum ieșind din coșuri înalte. Și totuși aici se află Fabrica de ceasuri nr. 2, cea mai mare întreprindere de acest fel din Uniunea Sovietică. Pe porțile ei ies în fiecare an patru milioane de ceasuri de cele mai diferite tipuri și modele.

Faima fabricii a trecut de mult peste granițele țării, produsele ei sînt cunoscute, apreciate și cumpărate în 65 de țări de pe toate meridianele globului: în țările socialiste, în Anglia, Franța, Belgia, Italia, Danemarca, în S.U.A. și Canada, în numeroase țări din America Latină, din Asia și Africa.

Aflînd toate acestea, dorința și interesul nostru de-a vizita fabrica au fost cu atît mai mari. Străbătînd secțiunile, stînd de vorbă cu muncitorii, cu inginerii, cu directorul, am cunoscut multe lucruri interesante despre acest uriaș Cronos modern.

Actul lui de naștere a fost semnat acum treizeci de ani de Sergo Ordjonikidze. Dacă facem o comparație cu întreprinderile similare din Elveția și Franța care au o vîrstă de circa trei secole, rezultă că Fabrica de ceasuri nr. 2 din Moscova, ca și întreaga industrie sovietică de ceasuri e tînără.

Secrete... cunoscute

Ca și atîtea alte ramuri ale economiei primului stat socialist din lume, industria sovietică de ceasuri a luat ființă pe un teren virgin. Lipsa experienței, lipseau mașinile și aparatele necesare. Pentru a le dobîndi cît mai curînd a fost cerut ajutorul țării cu veche tradiție în acest domeniu dar marile firme producătoare de ceasuri din Europa occidentală au refuzat orice ajutor. Procedînd astfel socoteau că își vor asigura monopolul pentru multă vreme. Dar s-au înșelat. „Secretele de fabricație” păzite cu atîta strășnicie în safeuri au devenit lucruri cunoscute dato-

rită muncii pline de abnegație a oamenilor de știință și inginerilor sovietici. Astăzi ceasurile fabricate în Uniunea Sovietică se situează, din punct de vedere al calităților lor, printre cele mai bune din lume. N.N. Volkov, directorul fabricii, ne-a povestit că aflîndu-se în Elveția în vizită la cîteva celebre firme de ceasuri a constatat un lucru de-a dreptul caraghios: patronii respectivi nu voiau să-i arate unele procedee tehnologice și soluții tehnice care erau aplicate în Uniunea Sovietică de mai mulți ani.

Impărăția fetelor

Optzeci la sută din numărul muncitorilor sînt tineri sau mai bine zis tinere. Imbrăcate în imaculate halate albe, le întîlnești peste tot. În secțiunile de montaj lucrează numai fete. Din cei 750 ingineri și tehnicieni ai fabricii, 500 sînt inginerițe iar la montaj toți inginerii sînt inginerițe. Prezența masivă a femeilor nu este întîmplătoare. Practica a dovedit că acolo unde se lucrează cu piese minuscule, unde se cere o deosebită finețe și atenție la cel mai mic amănunt, cele mai destoinice se dovedesc a fi femeile. Iar aici exigențele sînt foarte mari, direct proporționale cu înalta precizie, cu metodele moderne de lucru, cu gradul ridicat de automatizare. Dacă înainte erau necesare pentru montajul unui ceas opt ore, acum acest lucru se face în numai două ore. Pentru a corespunde nivelului actual al producției muncitorii învață. Două mii de muncitori ai fabricii urmează școli medii tehnice sau institute de învățămînt superior. Toți inginerii fabricii provin din foști muncitori. Socotînd numărul celor înscriși la toate formele de învățămînt rezultă că fiecare al doilea muncitor învață.

Ceasuri fără „tic-tac”

Tic-tac-ul regulat, la intervale riguros egale, părea să fie un atribut esențial al ori-

cărui ceas. La Fabrica de ceasuri nr. 2 din Moscova ne-am convins că există și ceasuri fără „tic-tac”.

Specialiștii ne-au demonstrat că noile ceasuri electrice cu tranzistori și electronice sînt mai bune, mai precise și într-un viitor apropiat vor fi și mai ieftine decît cele „clasice”. Drept sursă de energie poate servi nu numai o baterie sau un acumulator minuscul, ci și energia nucleară. Am avut în fața noastră cîteva ceasuri de mină electrice. Ca aspect exterior nu se deosebesc deloc de cele cu care ne-am obișnuit dar cînd le pui la ureche în locul tic-tacului auzi un țuit abia perceptibil. Pe ce principiu sînt construite? În locul arcului și al nenumăratelor roțițe aîntate se află niște magneți și niște bobine. Curentul electric provenit de la o baterie acționează un vibrator care este astfel reglat încît să se obișnuiască exact 360 de vibrații pe secundă. Vibrațiile se transmit la o roțiță cu un diametru de 2,4 milimetri dar care are nu mai puțin de 300 de dinți! Acestea sînt ceasurile viitorului. Ele arată scurgerea timpului cu o exactitate neatînsă de ceasurile construite pe principii mecanice; buna lor funcționare nu este influențată nici de cîmpurile magnetice nici de vitezele mari. Iată de ce astfel de ceasuri au la mină și cosmonauții cînd pornesc să exploreze spațiile extraterestre.

S. Podină

Galina Baranova, tînără muncitoare de la uzina „Kalibr” din Moscova, a absolvit vara asta școala de 10 ani și acum se pregătește pentru învățămîntul superior.

Cei de 17 ani

Există un termen american tot mai des întîlnit în ultima vreme în presa occidentală de senzație: „teenagers”. E vorba de adolescenții al căror număr de ani se termină — în limba engleză — în „teen”, adică cei care au între 12 și 19 ani.

Acest termen quasiintraductibil este mai cu seamă frecvent în titlurile și în cuprinsul reportajelor-anchetă consacrate criminalității infantile sau altor raclie care macină adînc viața unei întregi generații. Nu demult, aceleiași generații i-a fost închinat și un soi de film-anchetă realizat de tînărul regizor francez Bertrand Blier: (fiul cunoscutului actor Bernard Blier) și intitulat semnificativ: „Hitler? Nu-l cunosc”. La fel ca și din paginile ziarelor amintite, din imaginile acestui film se desprinde înălțarea morală turburată, opacă a unei amîte părți a tineretului occidental, roasă de viermele unei profunde neliniști în fața viitorului, grefală pe o maladiivă pasivitate. Poate fără voia autorilor de reportaje și a regizorului respectivului film apare în chip vădit că la izvorul acestei stări de spirit se află faptul, tot mai evident, că societatea burgheză contemporană nu mai poate să ofere oamenilor — și mai ales generației care deschide acum ochii la lumină — nici un fel de ideal generos capabil s-o însuflețească, să-i dea o perspectivă clară a viitorului, în consecință, încrederea în viitor.

Toate aceste anchete, scrise sau filmate, și adevărurile lor trunchiate, firește, dar nu mai puțin adevăruri — pe care le scot la iveală ml-au revenit, printr-o asociere inevitabilă, în memorie mai zilele trecute cînd

mi-a căzut sub priviri; un interesant grupaj publicat în revista sovietică „Nedelea”. E vorba tot de „teenagers”, mai exact de cei care se află spre sfîrșitul acestei vîrste complexe, de cei care au împlinit 17 ani. E vorba de tinerii care au terminat anul acesta școala medie sovietică și se pregătesc să pășească pragul de aur al maturității.

„Nedelea” n-a făcut vre-o anchetă în rîndul lor, ci a publicat pur și simplu fragmente din lucrările de control scrise de elevii unor școli moscovite în ultimele luni de școală, la orele de limba și literatura rusă. De aici și sentimentul de spontaneitate pe care îl încerci citindu-le.

„Avem șaptesprezece ani — scrie Natalia Popova, elevă în ultima clasă a școlii nr. 175. Terminăm școala și trebuie să ne alegem drumul în viață. Destinul nostru, viața noastră depind de acum înainte de noi înșine. Ce vom deveni? La această întrebare poate răspunde numai timpul. Acum noi visăm la viitor. Fiecare are visul lui dar există și ceva comun, care ne leagă pe toți — visul de a munci pentru oameni, de a li de folos patriei. Căci toți oamenii sînt legați între ei prin munca lor. Munca unuia intruchipează munca tuturor. Un om face un mic șurub și întreaga țară realizează încă un pas înainte”.

Viktor Dubovik, elev la școala nr. 135, scrie: „Munca cuceritorilor polului, a constructorilor... Această muncă poate fi măsurată, apreciată, deoarece rezultatele ei sînt vizibile. Se poate, însă, spune același lucru și despre profesii, la prima privire șterse, neobservate, cum e cea pedagogică? Este o muncă olocotitoare, de zi cu zi, care

nu poate fi, însă, măsurată nici în procente, nici în valori materiale. Ea creează Omul, omul care lucrează la strung, pune în mișcare locomotive și vapoare, conduce statul și supune natura. Cred că munca cu suflutele omenești nu este mai puțin dificilă decît munca la strung, la planșeta de proiectare ori pe un șantier de construcții. Pentru ca munca să-ți fie eroică nu e obligatoriu să devii neapărat aviator la pol sau explorator — trebuie pur și simplu să-ți dăruiești toate puterile profesiei pe care o iubești, să fii principial, să iubești viața și Patria”.

Aș putea să reproduc și alte citate din aceste lucrări prin care o întreagă generație răspunde, de fapt, la o anchetă nesolicitată, la o întrebare pe care orice adolescent și-o pune cu toată ardoarea vîrstei: cum va fi viața mea și a celor din jurul meu? Întîlnești în aceste lucrări nu numai cugetări despre viață, despre viitor, ci și despre opere și eroi literari, despre chipul moral al contemporanului. Și prin toate străbate ca un fir roșu ideea fundamentală a muncii, dar nu a unei munci privite doar ca o obligație socială, ci și ca o bucurie, ca un izvor nesecat de bucurii. Căci pentru toți acești lîneri, crescuți și educați de școala sovietică, de o societate însuflețită de idealul nobil al făturii comunismului, nu există muncă în abstract. Pentru ei munca înseamnă slujirea neprecupețită a celor din jur, a Patriei, a omenirii.

De aici — încrederea. De aici — optimismul. De aici — viziunea limpede, netulburată de umbra nici unei îndoeli, a viitorului.

Victor Birlădeanu

★ FILMUL ★

Pină atunci nu se mai întâmplase niciodată ca o studentă din anul patru al școlii-studio să fie chemată să joace în trupa Teatrului academic de artă din Moscova și, mai mult decât atât, să i se dea chiar rolul principal. (Era vorba despre piesa lui A. Cronin „Jupiter ride“). Publicul a primit cu entuziasm debutul tinerei actrițe și chiar și cei mai rezervați critici au vorbit elogios despre jocul ei.

În felul acesta a început biografia artistică a Taniei Lavrova.

Dar biografia ei propriu zisă?

Drumul către scenă al Taniei Lavrova nu se datorește vreunei întâmplări, ci unei atracții firești, determinate de mediul în care a crescut. Tania e fiica unor cunoscuți operatori cinematografici: Evgheni Andrikanis și Galina Piškova (numele de Lavrova e un pseudonim ales de tână actriță). A trăit de mică printre oameni de teatru și cineaști și acest lucru a avut o influență hotărâtoare asupra alegerii viitoarei ei profesii. Fără să ezite o clipă, după absolvirea școlii medii s-a înscris la școala-studio de pe lângă M.H.A.T., unde s-a afirmat categoric, chiar din primii ani de studiu.

Lucru care s-a întâmplat mai apoi și pe scena M.H.A.T.-ului. Eroinei lui Cronin i-au urmat la intervale scurte personaje principale din „Pescărușul” lui Cehov și „Un punct de sprijin”, de S. Alioșin. După aceste roluri criticii au fost și mai generoși în epitelele adresate Taniei Lavrova, care a devenit curînd o vedetă populară.

Drumul ei în artă înainta astfel în chipul cel mai fericit spre noi succese; i se oferiseră și alte roluri interesante. Dar, într-o bună zi, actrița a anunțat conducerea M.H.A.T.-ului că pleacă la un alt teatru. Nu-i greu de imaginat nedumerirea cunoscuților și prietenilor ei, a oamenilor de teatru care îi prevăzuseră un viitor strălucit pe venerabila scenă moscovită.

— Ce v-a făcut să luați această hotărâre? am întrebat-o pe actriță.

— Păi, nu e greu de înțeles. Foștii mei colegi de la școala-studio au hotărât să fondeze un nou teatru de tineret, care să continue tradițiile M.H.A.T.-ului. După cum știți este vorba de teatrul „Sovremennik”. Chiar numele lui arată orientarea acestui teatru. Am hotărât că locul meu e acolo, printre foștii mei colegi și am plecat de la M.H.A.T.

În scurt timp „Sovremennikul” a cucerit dragostea și prețuirea publicului moscovit. Evident, tinerii lui actori n-aveau o experiență prea mare dar erau însufleșiți de un entuziasm contaminant. În cei doi ani de cînd lucrează în acest teatru Lavrova a interpretat roluri în cinci spectacole.

— Iubiți așa de mult teatrul, încît nici nu v-ați gândit să ne spuneți ceva despre rolurile interpretate în filme. Și, totuși, cinematografia v-a adus cea mai mare popularitate. Cum ați ajuns actriță de cinema?

— Foarte simplu. Mulțumită unui regizor de film care a asistat într-o seară la un spectacol în care jucam. E vorba despre Vladimir Gherasimov. M-a așteptat după spectacol și mi-a propus un rol în filmul la care tocmai lucra — „Cîntec despre Kolțov”. Așa am trecut pentru

S
c
u
r
t
i
n
t
e
r
v
i
u
c
u

TANIA LAVROVA

prima oară pragul unui platou de filmare. În cinematografie am jucat în total trei roluri. Fiecare dintre ele mi-a oferit ceva nou, deosebit, interesant pentru experiența mea actricească. În „Cîntec despre Kolțov” intruchipam o femeie modernă, în „Examenul” (după nuvela lui Pavel Nilin) eram o nepmând, o prostituată, o femeie cu sufletul trînt și închisat. Și, în sfîrșit, am fost Liolia, eroina filmului „Nouă zile dintr-un an”, o femeie contemporană, o adevărată fiică a secolului XX: inteligentă, activă, emancipată, cu un foarte pronunțat simț al umorului și o viziune largă asupra vieții. Munca la acest ultim film a fost

extrem de interesantă. Actualitatea temei, soluția dramatică strălucit exprimată prin concentrarea acțiunii în jurul celor trei personaje principale sînt calități care i-au cucerit de la bun început pe interpreți. Pentru mine rolul Lioliei a fost un veritabil examen. Am învățat foarte mult, lucrînd cu regizorul Mihail Romm.

Apoi discuția a ajuns inevitabil la planurile de creație ale actriței. Firește, ele depind în mare măsură de planurile teatrului.

— ...Și teatrul nostru are planuri foarte interesante. V. Rozov și K. Simonov ne-au scris două piese noi. Ce rol voi interpreta în aceste piese nu știu încă. Deocamdată repet în comedia lui Griboedov „Prea multă minte strică” și în „Icoana făcătoare de minuni”, o dramă după povestirea lui Tendriakov. Premierile au să aibă loc în cursul stagiunii viitoare. Desigur, am să continui să joc și în filme. Dar numai cînd mi se va oferi un rol adevărat, serios, care să mă pasioneze.

L. Kadoșvili

● Regizorul Stanislav Rostočki, autorul filmelor „S-a întîmplat la Penkov” și „Casa de la răscruce”, realizează acum în studioul „Gorki” filmul panoramic „Unul cite unul”. E un film documentar despre viața muzicală și sportivă a capitalei sovietice. Prima parte, intitulată „Studii de iarnă”, prezintă câteva interesante competiții sportive desfășurate iarna trecută la Moscova: meciul de hochei dintre reprezentativele U.R.S.S. și S.U.A., concursuri motocicliste, întreceri atletice ș.a. Partea a doua, „În împărăția muzicii”, este consacrată unor concerte simfonice care au avut loc în celebra sală „Ceikovski”.

● Spectatorii sovietici au făcut o primă entuziastă comediei „Trei + doi”, o izbită transpunere pentru ecran a piesei lui Serghei Mihalkov „Sălbaticii” (regizor G. Oganisian, operator V. Șumski). Cronicarul ziarului „Komsomolskaia pravda” observă că filmul este o invitație la bună dispoziție, datorită fericitei alegeri a interpretelor — tineri talentați și simpatici (Natalia Fateeva, N. Kustinskaia, Gh. Nilov, E. Tarikov, A. Mironov), bogatei fantezii a regizorului în punctarea comicului de situații și priceperii operatorului de a valorifica pitorescul naturii, farmecul sudului însorit. Într-o scrisoare publicată în „Izvestia”, profesorul N. Kurșakov, medic terapeut, își exprimă marea mulțumire pentru clipele de plăcută destindere oferite de această comedie tinerescă, pe care o numește „o tonică vitaminică a risului”.

● Un film artistico-documentar despre autorii celebrului „Ceapaev”, „frații” Vasiliev, este în curs de realizare la „Mosfilm”. Realizatorii filmului vor să reconstituie biografia artistică a celor doi mari cineaști. Ei s-au adresat tuturor celor care posedă fotografii, scrisori, documente despre viața și creația fraților Vasiliev, rugîndu-i să le pună la dispoziția studioului. E interesant de menționat că și cei doi regizori au utilizat pentru filmele lor („Ceapaev”, „Apărarea Taritinului”, „Frontul” ș.a.) mărturiile celor care au participat la evenimentele relatate pe peliculă, ca și documente scrise.

● Ați avut vreodată prilejul să vedeți cum coboară pentru prima oară din cuib puii păsărelelor? Știți cum își potolește ei setea fără ajutorul matern? Dar cum învață să găsească hrana? La acestea și la multe alte întrebări legate de viața micilor locuitori înaripați ai pădurilor, crîngurilor și cîmpurilor răspunde documentarul „Viața păsărelelor în cuib”, realizat de profesorul ornitolog A. S. Malcevski din Leningrad. Filmul este rodul unor neobosite observații care au cerut profesorului și operatorului Iuri Jestiannikov cîțiva ani de activitate și este destinat ilustrării unor lecții ținute de profesor la universitatea leningrădeană.

Dimka își cumpără un tată

Noaptea s-a lăsat demult, totul în jur a ațipit. Numai de micul Dimka nu vrea de loc să se prindă somnul. Dimka scrutează întinericul cu ochii lui serioși, triști. Căci omulețul de cinci ani e frîmțit de griji.

Toți prietenii lui au tată, numai el nu. Și fără tată e atât de rău! Dimka hotărăște să-și cumpere cu orice preț un tată. Cum ajunge să-și realizeze hotărîrea ne-o arată noul film al studiourilor „Maxim Gorki” din Moscova, intitulat: „Mi-am cumpărat un tată”.

Despre subiect și realizarea lui, regizorul Iliia Frez, cunoscut autor de filme pentru copii povestește următoarele:

— Am vrut să facem un film care să vorbească simplu despre lucruri serioase și complexe. Eroul este un băiețuș. De aceea ne-am străduit să facem un film poetic, așa cum este și lumea copiilor. Un omuleț de-o șchioapă își caută un tată. El străbate străzile unui mare oraș, observă multe lucruri pe care noi le-am transmis spectatorului prin prisma ochilor lui de copil. Spectatorul aude tot timpul vocea interioară a lui Dimka, află ce gîndește el despre diferitele întîmplări, despre oamenii întîlniți și despre diverșii „eventuali” tați pe care întîmplarea i-i scoate în cale; și deodată spectatorul observă că băiatul nu-și dorește pur și simplu un tată, ci un

tată ideal, afectuos și plin de înțelegere. În cele din urmă Dimka găsește prototipul tatălui visat: un manechin dintr-o vitrină. E frumos, zîmbește tot timpul, deci trebuie să fie bun. Dimka e hotărît să-l cumpere cînd, pe neașteptate, observă că în fața vitrinei s-a oprit un tînăr care are multe trăsături comune cu ale manechinului și, mai ales, zîmbește ca și el. „Un tată viu e chiar mai bun decît un manechin” — decide Dimka. Și fără a sta prea mult pe gînduri îl ia de mină pe tînăr și îl duce acasă...

În rolul lui Dimka apare Alioșa Zagorski. Multă lume ne întrebă cum l-am „descoperit”. De fapt, l-am întîlnit întîmplător, după ce cutreierasem trei sute cincizeci de grădinițe de copii, unde văzusem nu mai puțin de... șapte mii de candidați pentru rolul lui Dimka. Pe Alioșa l-am găsit într-o zi pe unul din bulevardele Moscovei, în fața casei, preparînd în forme prijeturi de nisip. Am mai lucrat cu mulți copii în diverse filme anterioare, dar n-am mai întîlnit nici unul cu atîta inteligență și curiozitate. În prima etapă a turnării n-a fost chip pînă nu l-am inițiat în toate tainele filmării; iar în a doua etapă, el a introdus în planurile noastre de creație o mulțime de sugestii prețioase. Rolurile părinților sînt interpretate de studenții Olga Lisenko și Vladimir Treșcialov.

Micul Alioșa Zagorski

R
E
F
L
E
C
T
O
R

SFATUL
MEDICULUI

Sănătate și urmonie

Adescori părinții nu acordă atenție ținutei copiilor. Li se pare că a sta puțin „cocoșat” sau a dormi chircoit sînt nimicuri. Aceste „nimicuri” au însă drept consecință slaba dezvoltare a toracelui, o proastă circulație sangvină, strîmbarea coloanei vertebrale, deplasarea inimii, proasta activitate a intestinelor. Ținuta incoretă este îndeosebi periculoasă pentru copiii care au de la natură o constituție slabă.

Ținuta copiilor trebuie urmărită chiar de la început. Cum doarme copilul dv. ? De la naștere și pînă la 15—17 ani cel mai indicat este ca el să doarmă pe o saltea netedă, cu o pernă mică sub cap. Copiii nu trebuie să doarmă mereu în aceeași poziție, pe o singură parte, deoarece oasele încă nu s-au consolidat și pot căpăta deformații. Cît timp copilul este ținut în brațe, trebuie să aveți grijă să-l schimbați dintr-o mînă în alta și în poziții diferite. După ce copilul a învățat să meargă, nu-l țineți mereu de aceeași mînă.

Importantă este și îmbrăcămintea. Lucruri mărunte, ca desfacerea unui elastic sau lipsa unui nasture pot avea drept urmare solicitarea inegală a umerilor, ceea ce favorizează scolioza. Procedează greșit părinții care cedează dorinței copiilor de a-i imita pe cei mari și le îngăduie să poarte serviete. Ghiordanul atîrnat în spate este mult mai recomandabil pentru școlari.

Primul an de școală este decisiv pentru dezvoltarea organismului copiilor. Trecerea de la viața în aer liber și mișcare la relativa imobilitate a statului în bancă este foarte bruscă. Ea presupune o solicitare puternică pentru fragila coloană vertebrală a copiilor și o primădie de scolioză. A circulat chiar termenul de „scolioză școlară” care vroia parcă să spună că maladia este inevitabilă. În realitate strîmbarea coloanei vertebrale survine în cel mult 10% din cazuri și anume la copiii cu musculatură slab dezvoltată.

Căutînd să mențină ordinea, învățătorii nu permit uneori elevilor să alerge pe coridoare în timpul recreației. Dar imobilitatea de lungă durată este dăunătoare copiilor. La vîrsta lor organismul se dezvoltă rapid și are nevoie de o bună circulație sangvină, de un metabolism normal — deci sînt necesare exerciții fizice, gimnastică. Fetele sînt mai timide decît băieții, ele sînt mai puțin înclinate spre jocurile de mișcare, de aceea gimnastica este cu atît mai importantă pentru ele. Părinții trebuie să-i deprindă pe copii cu exercițiile fizice dimineața și după orele de școală, iar învățătorii după fiecare lecție.

Medicul școlar îi examinează sistematic pe copii. Dar părinții nu trebuie să se bazeze numai pe el. Medicul nu poate urmări ținuta copilului atunci cînd își pregătește lecțiile acasă și nici la școală în timpul orelor. Părinții trebuie să-i deprindă pe copii cu o ținută corectă la masă și să le asigure un loc permanent unde să-și pregătească lecțiile. Chiar dacă acest loc este masa obișnuită de sufragerie, trebuie avute în vedere lumina și sprijinul pentru picioare, înălțimea mesei și a scaunului (acesta din urmă trebuie să aibă în mod obligatoriu spetează). Programul zilnic al copilului trebuie să fie în așa fel alcătuit încît imobilitatea din timpul lecțiilor să fie compensată de exerciții fizice multilaterale.

Unele sporturi — în special înotul — ajută la corectarea unei ținute proaste. Înotul redă sănătatea copiilor care prezintă o formă incipientă de deformare a coloanei vertebrale. Folositoare sînt de asemenea voleiul, baschetul. În schimb sînt cu totul contraindicate ciclismul, patinajul și tenisul.

Dr. V. Ignatov

Tineri dar pătimași fotbaliști din raionul Viborg din Leningrad.

Mic catalog de frumusețe

Liniștește-te, îndrăgostitul respins! Oricît de frumoasă și-ar părea fata pe care o iubești dar care nu-ți împărtășește sentimentele, consolează-te la gîndul că frumusețea ei n-ar face nici o impresie, de pildă, asupra tinerilor din neamul dusurilor care trăiește în insula Borneo. Mai mult decît atît, ei ar găsi-o chiar urîtă!

Cum trebuie să fie o fată pentru ca tinerii dusuni să o socotească frumoasă? În primul rînd să aibă dinții negri. Dinții negri sînt o taină sacră în care străinii

dian hopi din America de nord să-și pudreze fața cu mălai și să-și vopsească părul cu o soluție de smoală, făcîndu-și din el coafura „fluture”. În Australia unii înconjoară desenele făcute cu cărbune pe față cu mici cununi de pene albe sau roșii. Indienele din Honduras, Nicaragua și Bolivia își ung fața cu o soluție strălucitoare „uruku” sau cu vopsea roșie, iar bărbații cu smoală peste care adaugă, pentru mai multă siguranță, un strat de terebentină. Indienele din tribul papago fac un amestec de vopsea neagră, albă și roșie la care adaugă măduvă osoasă animală. Această combinație, după cum afirmă cercetătorii, protejează fața de uscăciunea soarelui și a vîntului. Tribul indonezian daiak face cîteva găuri în șirul de dinți de sus pe care le umplu cu sidex.

Vopseaua roșie pe trup este socotită de multe popoare o culme a frumuseții. Femeile din India își fac cu vopsea roșie un zhenghi sau o linie pe frunte. În țările islamice oamenii își vopsesc cu roșu genele, virfurile degetelor, palmele și tălpile.

Există în lume „Saloane de înfrumusețare” ai căror pacienți au mult de suferit. De exemplu negrii din tribul ubanga se tatucază nu cu ace, ci cu cușite. Trupurile lor sînt împodobite cu desene formate din cicatrice adînci. La Khartum savantul englez Durtlet a văzut cum în tăietura proaspătă se toarnă un amestec de salpetru, cenușă și iarbă pisată. Subliniată cu o astfel de vopsea, cicatricea se vede de departe. Femeile-beduine din Arabia Saudită își acoperă fața și laba picioarelor cu tatuaj albastru sau verde. În Japonia se „copiază” pe trup, cu ace, citate din clasici, fragmente din piesele favorite, se pictează flori, păsări.

Și, bineînțeles, toți amatorii de modă de la Polul Sud la Polul Nord își completează toaleta cu podoabe — de la brățări, coliere, inele și cercei pînă la șiraguri de oase de păsări, ca în Țara de Foc, lanțuri și scuturi grele de aramă, ca în Africa Centrală. La care se mai adaugă fildeș, scoici, cozi de „păsări din rai”, dinți de lilieci... Ce să faci, oamenii vor să fie frumoși...

E. Țercover

OBICEIURI, TRADIȚII

nu pot fi inițiați. Și totuși etnograful Staal a reușit să vadă cum se sulemenește o fată dusună. Într-un vas special fata strîbește frunzele unei plante tropicale și amestecă zeama cu cenușă. Cu vopseaua obținută astfel își unge dinții. Ca să nu se ia vopseaua, aplică deasupra o șuviță de frunză de banan. Apoi timp de două zile fata nu mănîncă. Iată unde se aplică concret dictonul: „Cine vrea să fie frumos să sufere!”. În schimb după aceea, dinții frecați cu coajă de palmier strălucesc ca clapele negre ale unui pian nou-nouț. Mai rămîne ca fata să-și picteze cu vopsea albă cite trei stelute pe temple și una la rădăcina nasului și succesul e asigurat.

Dar poate că vreți să fiți frumos în ochii doamnelor din neamul kabiri de pe insula Noua Guinee? Ungeți-vă atunci cu ulei de cocos din cap pînă în picioare, vopsiți-vă pieptul, spinarea și fața în roșu și lipiți-vă de cap, cu un clei special numit „dibu”, un potcap înalt dat cu var și împodobit cu pene și flori.

Cîte trucuri cosmetice născocesc oamenii în dorința de a place! Un vechi obicei cere fetelor din tribul in-

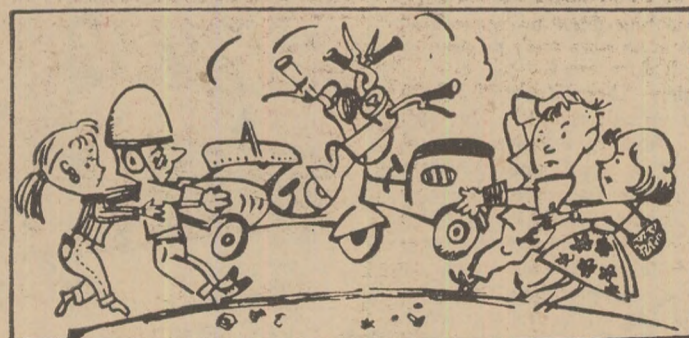
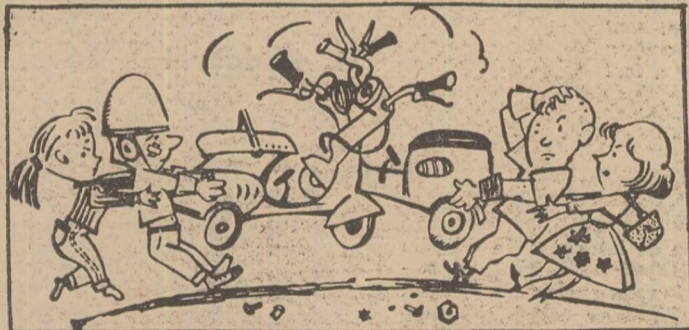
Incîlcite-s căile spre record

Cînd era elevă Galea Vinogradova nu lipsea la nici un meci de fotbal. Și tare nu-i plăcea cînd în pauză se produceau tot felul de atleți. Mai mult, lucrul o enerva. Cînd a terminat școala, a dat examen la Facultatea de medicină. Aici la lecțiile de educație fizică a trebuit să iasă și

ea, vrînd nevrînd, pe pista de zgură. Și deodată... s-a simțit atrasă de atletism! Cîrînd Galina a încălțat pantofii cu cuie.

După numai doi ani, s-a măritat, s-a mutat la Leningrad. Azi lumea sportivă o cunoaște sub aumele de Galina Popova, ex-recordmană a lumii la săritura în lungime, de mai multe ori campioană a U.R.S.S. la alergări pe distanțe mici.

Cît de atenți sînteți?

În numărul trecut am publicat două desene semnate de V. Cijikov, invitîndu-vă să găsiți unsprezece amănunte care le deosebesc. Verificați dacă rezolvarea dumneavoastră este cea bună.

1) Nodul funditei de la gîtul clownului are în primul desen trei buline, în al doilea două. 2) Umbrela are în primul desen cinci spițe, în al doilea patru. 3) În primul desen cîinele alb are virful nasului alb, în al doilea negru. 4) În primul caz cîinele alb are urechea dreaptă neagră, în al doilea albă. 5) Cîinele cu pantalonași stă în al doilea desen ceva mai departe de coada cîinului mare decît în primul. 6) Ochii cocoșului sînt diferiți. 7) Moțul de la capacul ceainicului este într-un caz rombic, în celălalt rotund. 8) Floricica de pe ceainic este inversată. 9) Șoarecele are într-un desen mai multe picioare decît în al doilea. 10) În primul desen șoarecele stă chiar în virful cozii. 11) Eticheta de pe sticlă este plasată diferit.

Și acum, iată ce se întîmplă cînd regulile de circulație sînt încălcate.

Uitați-vă atent la cele două desene ale lui A. Eliseev și M. Skobelev. Între ele există douăsprezece deosebiri. Străduiți-vă să le găsiți.

SFATURI SERIOASE

PENTRU ÎMPREJURĂRILE VIETII

DESPRE DUREREA DE DINȚI

Nu-mi amintesc exact din ce mi s-a tras: am ronțait bomboane, am mâncat snijel la cantină sau am urmărit emisiunea la televizor. Dar precizarea nu mai are importanță. Dimineața am descoperit că falca mi-e umflată de parcă aș fi ascuns sub ea o minge de tenis. Cît timp mi-am studiat fizionomia în oglindă, vecinii au organizat pe scîrț un consiliu. Părerile experților s-au împărțit și, în cele din urmă, mi s-a propus la alegere o pernă termogenă și o pungă cu gheață. Le-am declarat rios că dintele meu nu-i cobai și că nici n-am de gînd să îngădui să-l iacă. Vecinii au fost dezolați, întrucît erau curioși (parțiaseră chiar) să știe în ce caz am să urlu mai sîșietor.

Dar foarte curînd am ajuns în așa hal că eram gata să mă urc pe pereți, să sparg geamurile sau să scriu recenzii nimicitoare la cutare sau cutare operă literară (acum știu cum se scriu aceste recenzii!). Ajunsesem să accept orice. Mi-am pus comprese cu vodcă, cu coniac, cu vin „Tinandali”, cu oțet, cu clei de timpărie și „Erneală de stilou”. Mi-am clătit gura cu sare, cu valeriană, cu apă săpunată, cu saramură și cu o soluție slabă de venin de șarpe. Apoi, epuizîndu-și cunoștințele și lăntezia, vecinii au descoperit pe celălalt palier o bătrînă uitată de vreme care, după ce mi-a pipăit falca cu bastonul, mi-a recomandat să o fricționez cu salivă de

urs. Toți au rămas cu gura căscată: genial de simplă soluție! Vecinilor le era acum rușine să se privească: cum de nu se gîndiseră înainte că numai saliva de urs mă poate salva! Cînd mă pregăteam să mă duc la grădina zoologică după marta așa deficitară, bătrîna și-a amintit însă că și mai bine mi-ar face laptele de pasăre. Atunci m-am dumirit în sîfșit și eu și m-am dus la policlinică unde s-a întimplat ceea ce-și poate ușor închipui orice om cu cît de puțină imaginație.

Trebuie să spun că atîta timp cît m-a durut maseaua nici o putere din lume n-ar fi reușit să mă iacă să mă așez la masă ca să-mi descriu chinurile. Chiar și numai simpla propunere de a face o relatare de la locul acțiunii aș fi socotit-o un sacrilegiu. Dar acum, după ce suferințele au trecut, mi-am cucerit dreptul legal la memorii. Și am să mă străduiesc să scot din durerea mea de dinți o lecție alit pentru mine cît și pentru ceilalți, dacă o doresc. În orice caz, în ce mă privește știu cum am să procedez pe viitor în situații similare.

În primul rînd am să caut să-mi distrag gîndurile de la masea. Dar nu cum am făcut acum, cînd am încercat să-l citesc pe Shakespeare. Suferințele lui Hamlet în comparație cu ale mele păreau o simplă și mărunță lăudăroșenie. Dacă în loc să-i iacă lui și altora scene tragice, Hamlet mi-ar fi cerut părerea, i-aș fi spus: „Ascultă,

alteja, lasă încolo fasoanele astea intelectualiste și aranjează-ți o durere zdravănă de dinți. Toate îndoielile au să dispară atunci ca prin farmec!” În general Shakespeare nu e potrivit pentru durerea de dinți, ca să-l pătrunzi îi trebuie o minte trează.

Dar se întimplă uneori că nu poți să nu te gîndești la dintele în care se concentrează atunci tot universul cu toate nebuloasele, galaxiile, legile lui Newton, ipotezele lui Laplace și casele de creație ale scriitorilor. Cînd m-am găsit în această agreabilă situație, mi-am amintit și eu nu o dată de o frază cilită nu știu unde: „Omul este o mașină creată pentru suferință. Bucuria n-o poate percepe decît cu cele cinci organe de simț dar în schimb fiecare celulă a trupului îl poate face să urle, să se svîrcolească de durere”.

Sînt convins că aceste gînduri sînt ale unui ins care știe ce e durerea de dinți. Pentru alții ar putea părea ciudat că cineva se poartă cu maseaua lui de parcă ar fi cine știe ce somitate. Și eu suport ușor durerea de dinți străină, dar cînd e vorba de a mea particip cu toată căldura. Cînd începi să simți că o mie de draci îți scurmă falca, e greu să rămii un gentleman distins și corect. Cred că nici speakerul Camerei lorzilor din Anglia n-o mai face în astfel de situații pe prințul de Galles. Și nici nu șoptește, cu ochii pe jumătate închiși ca în extaz, numele reginei. Mai degrabă îmi vine să cred că nici în schimbul ordinului Jareției n-ar accepta să îmbogățească vocabularul fiicei lui cu expresiile pe care le folosește atunci.

Toate acestea sînt cît se poate de firești și nu aveți de ce să simulați că durerea de dinți v-ar fi indiferentă. Poate că în felul asta ați izbuit să creșteți în ochii fetei iubite, dar durerea de dinți nu v-ar ierta.

Căci nu rabdă să fie ignorată, neglijată. Dacă vreți să-i iți pe plac — blestemați-o și injurați-o la tot pasul, și cu cît vă veți sfii mai puțin*) în alegerea expresiilor cu atît vă va fi mai ușor. Operația de alegere a cuvintelor este acum mult simplificată datorită spiritului inovator al scriitorilor care spun injurăturile pe șleau, mascînd cuvintele delicate prin schimbarea citorva litere.

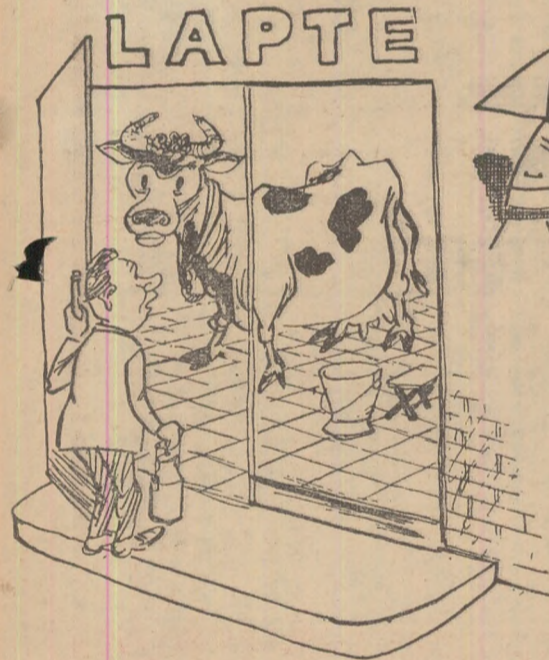
Și acum cîteva cuvinte despre tratamentul casnic. De cele mai multe ori el este inofensiv și nu vă periclitează sănătatea. Un coleg de birou mi-a povestit că în astfel de cazuri procedează ca monarhii orientali. Cînd i se dă un sfat, cere ca slătătorul să încerce mai întîi pe propria piele remediul propus. Îmi propui, să zicem, prișnițe cu muștar? Perfect, aplică-ți-le întîi dumneata. Îmi propui băi reci? Fă-le întîi dumneata. Și așa mai departe. Folosind această metodă îi veți izgoni repede și sigur pe vecini pe la casele lor.

Iar cînd ajungeți la doctor, orientați-vă la fața locului. De altfel, aici nu vă mai poate ajuta nimic, pregătiți-vă să urlați. Dar aveți grijă să nu începeți să urlați înainte ca medicul să se apropie de dumneavoastră. Ar putea să-l impresioneze neplăcut. Și în nici un caz nu vă uitați la bormașină — din cauza privirilor dv speriate bormașina își mărește automat numărul de turații pe secundă. Străduiți-vă nici să nu vă gîndiți la ea (dacă puteți).

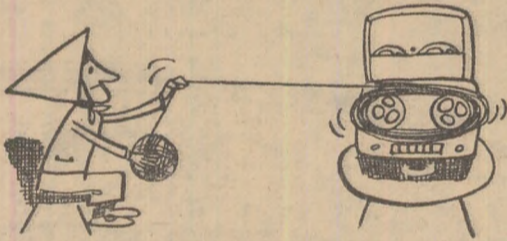
În schimb a doua zi durerea de dinți — ca și cum nici n-ar fi fost! „O durere trecută nu mai este durere”, mi-a spus vesel un cunoscut de-al meu, filozof, după ce s-a însănătoșit. După cîte îmi amintesc, însă prietenul avusese un fleac: își fracturase un picior.

*) În limitele buneicuvinte (n.a.).

UMOR • UMOR

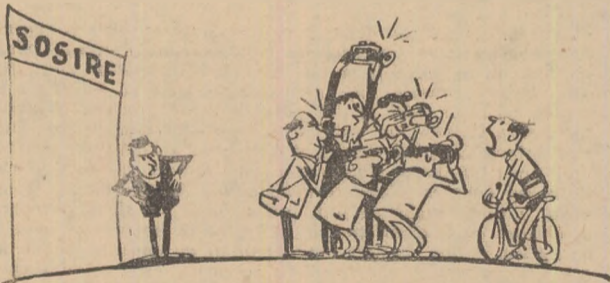
Magazin cu autoservire
Desen de B. Savkov

Magnetofonul salvator
Desen de Ovivian

Dacă nu-mi faci rost de un bilet pentru Cosmos, te pomenești în stare de imponderabilitate.
Desen de M. Kașirin

Cel mai dificil obstacol
Desen de R. Ovivian

Scos din sărite...
Desen de V. Voronșov

29 SEPTEMBRIE

18

AUTOTURISME
MOTOCICLETE, SCUTERE, ETC.

VALOAREA TOTALĂ A PREMIILOR ÎN OBIECTE ȘI BANI

4.500.000 LEI

SPORTEXPRES

STOFE
de CALITATE

I.I.S. LIBERTATEA

BOGAT ȘI VARIAT SORTIMENT DE DESENE ȘI CULORI

SIBIU

Prima cunoștință

cu Kuweitul

Capitala Kuweitului ne-a apărut dintr-odată în fața ochilor, de sub aripa avionului. Impletirea de fișii multicolore sugerate de străzile, clădirile și piețele scaldate în lumină ne da impresia că zburam deasupra unui mare și fastuos luna-park. Avionul „Caravelle“ a coborât lin pe un mic aeroport. Cum s-a deschis ușa, în „prag“ s-a ivit o fantomă albă care a întrebat într-o englezească corectă: „Cine este ziaristul rus?“

Era domnul Abdulativ, funcționar la ministerul de Externe al Kuweitului, care apoi m-a însoțit în călătoria prin Kuweit. Domnul Abdulativ m-a încunostințat că sint oaspete al guvernului și că „opinia publică din Kuweit salută orice formă de contact cu U.R.S.S.“. Știam că în Kuweit nu se află nici un alt sovietic. Acordul cu privire la schimbul de ambasadori fusese încheiat dar nu intrase încă în vigoare. Totul era necunoscut, nou pentru mine: viața, obiceiurile, stările de lucruri din Kuweit.

Kuweitul își trage numele de la cuvântul „kut“, care înseamnă forță. Așezat pe țărmul Golfului Persic, orașul Kuweit (capitala țării) este astăzi un oraș nou, modern, cu case frumoase, confortabile, construite anume pentru climatul torid al țării, cu hoteluri și instituții publice. Conform datelor oficiale, Kuweitul are o suprafață de peste zece mii de kilometri pătrați. În sudul Kuweitului există o așa numită zonă neutră (de circa patru mii de kilometri pătrați) administrată în comun de Kuweit și Arabia Saudită.

În afară de capitală și de câteva centre petrolifere, restul Kuweitului este un pustiul pârjolit de soare. Unul dintre cele mai mari centre petrolifere ale țării este orașul Ahmadi — cartierul general al companiei petrolifere din Kuweit, întemeiată și condusă și astăzi de englezi. La cheul din Ahmadi, unul dintre cele mai mari dacă nu chiar cel mai mare port petrolifer din lume, pot fi văzute fără încetare ancorate petroliere cu emblemele unor companii petrolifere mondiale, în special engleze: „Shell“ „British Petroleum“ s.a.

Cercerările istorice și săpăturile arheologice arată că existența Kuweitului datează din secolul VI î. e. n.

Mulți locuitori ai Kuweitului mi-au povestit că cele mai pașnice triburi de beduini renunțând la lupta crâcnă din adâncurile pustului, au venit să se așeze pe țărmul golfului și au început să se ocupe cu comerțul, pescuitul și navigația față de ce stema de stat a Kuweitului cuprinde o corabie cu pinze „Dragostea de pace a strămoșilor noștri — mi-a spus ministrul de Externe al Kuweitului — ni s-a transmis s nouă Principalele noastre concepții și țeluri politice în politica externă ar putea fi caracterizate cam așa: 1) *Imperialism*. Kuweitul sprijină toate mișcărilor pentru libertate și independență, luptă pentru dreptul popoarelor la autodeterminare. 2) *Discriminări*. Kuweitul este împotriva oricărui discriminări, oriunde și sub orice formă s-ar manifesta. Principiile Islamului — fraternitate și egalitate — sint și principiile noastre. Credem în egalitatea oamenilor în fața legii, indiferent de culoarea pielii, de concepțiile sau convingerile lor. 3) *Amindinea față de blocuri*. Dorim să rămânem în afara marilor alianțe și blocuri politice internaționale. Sintem pentru neutralitate, independență. Poate că singurul bloc la care aderăm este blocul neutral, blocul țărilor afro-asiatice. 4) *Dezarmare, experiențe nucleare și pace*. Dorim ca marile puteri care posedă arma nucleară să încheie, în sfârșit, un acord cu privire la încetarea experiențelor nucleare, după care să se înțeleagă asupra dezarmării generale și totale*). Kuweitul s-a pronunțat întotdeauna în favoarea păcii, sprijină ideea dezarmării, cere folosirea în scopuri pașnice a uriașei energii atomice, pentru ridicarea nivelului de trai al omenirii“.

Kuweitul își promovează principiile politicii sale externe prin intermediul celor 14 ambasade pe care le are astăzi peste hotare. Cîrînd, în Kuweit va începe să funcționeze ambasada Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste.

— E un lucru foarte important și foarte bun! — ni s-a spus drept comentariu la stabilirea relațiilor diplomatice cu U.R.S.S. Oriunde am fost: în uzine, școli sau insti-

tuții, indiferent cu cine am stat de vorbă: cu trecători, cu negustori din celebra piață a Kuweitului, cu ingineri petroliști sau cu oameni de stat pretutindeni am auzit: — Vrem să fim prieteni cu rușii.

În a treia zi a șederii mele în țară am fost invitat de șeful Abdula al-Salim as-Sabaah, emirul Kuweitului. Conducătorul Kuweitului, un om în vîrstă, cult, ale cărui portrete pot fi văzute în locurile cele mai neașteptate și pe tot felul de acte, m-a primit în biroul lui modern mobilat, sorbind cu înghițituri mici o cafea tare, arabă. Emirul s-a interesat de viața din U.R.S.S. și mi-a vorbit mult despre „importantul rol al învățămîntului“.

Emirul as-Sabaah este fiul cel mai mare al lui Salim as-Sabaah, care a condus țara din 1917 pînă în 1921. El nutrește și astăzi simțăminte de profundă dragoste față de

părintele său, își amintește de „sfaturile lui înțelepte“. Anturajul emirului a trebuit să depună multe eforturi ca să-l convingă să se mute într-un palat nou, mai modern. Principalul argument al emirului era: „Aici a trăit și a murit tatăl meu“.

Deși în particular respectă vechile tradiții și e oarecum conservator, emirul sprijină orice inițiativă importantă ivită în țară și acordă o mare atenție construcției de locuințe, școli și spitale.

În momentul de față parlamentul Kuweitului, unde alegerile făgăduiesc să devină curînd mai democratice, lucrează activ.

Mi se pare că trebuie să lămuresc o particularitate a Kuweitului. Conform recensămîntului din 1961 populația țării numără 321.621 locuitori: dar numai o treime din populația țării este socotită băștinașe, cu acte în regulă; ceilalți 200.000 sint considerați „străini“. Deși stau de multă vreme în Kuweit, chiar de citeva generații, nu au buletine de populație. Iar ca să oblii un buletin de populație este absolut imposibil. Ca să deschizi un magazin, să începi o „afacere“ sau chiar să fii numai șofer de taxi trebuie să ai neapărat buletin de populație sau o garanție dată de fericitul posesor al unui astfel de buletin.

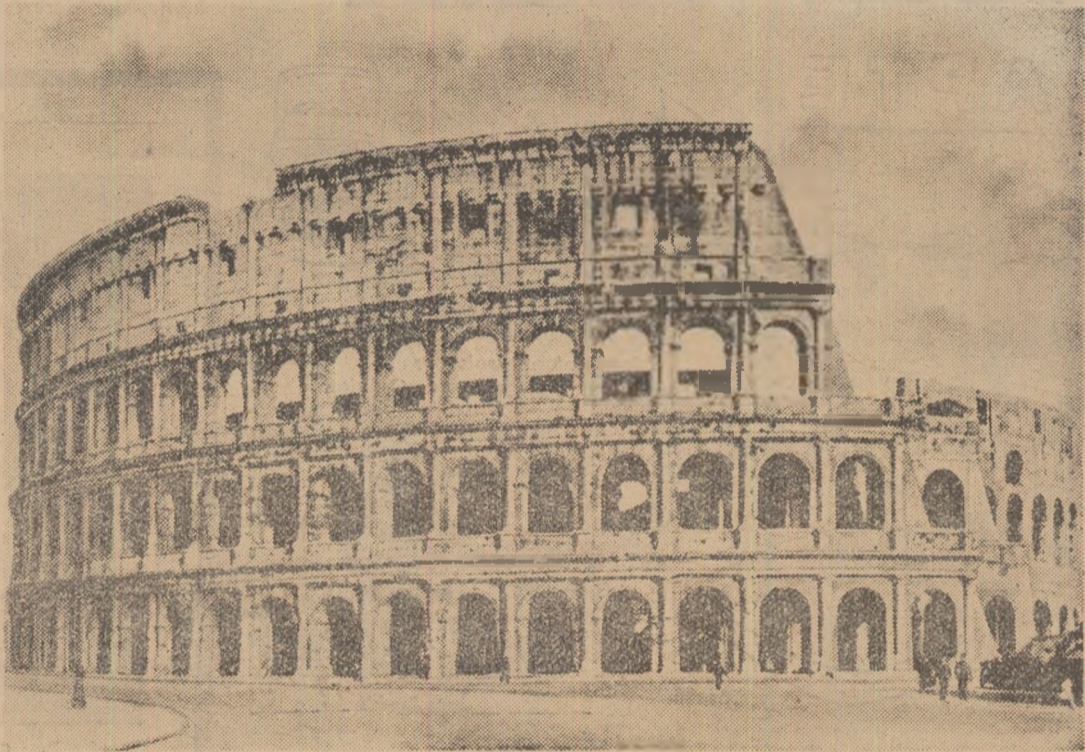
În felul acesta, mi s-a explicat în discuții particulare, un mare venit — 200 de milioane de lire pe an — „distribuit poporului“, cum se exprimă ziarele locale, este împărțit numai unei treimi din populație. Venitul este într-adevăr mare dar legen-

dele despre faimoasa „ieftinitate din Kuweit“ sint numai legende: căci totul este foarte scump, pentru că totul se importă, de la produse alimentare pînă la automobile. Iar bogătașii despre care în celelalte țări arabe se spune că aici ar fi un fenomen de masă sint puțini la număr. Ei alcătuiesc în general un grup restrîns de membri ai familiei Sabaah (jumătate din numărul miniștrilor sint rude ale emirului), negustori și petroliști.

După o scurtă vizită în Kuweit e greu, foarte greu să tragi concluzii despre viața acestei țări ciudate. Pe de o parte, poți să vezi experimente sociale realmente, interesante de felul construirii de locuințe pentru cei cu „venituri mici“. Pe de altă parte, în ciuda formelor exterioare ale parlamentarismului, o administrație familială, medievală. Pe de o parte Kuweitul e o țară independentă, pe de altă parte vezi pretutindeni semnele dominației companiilor engleze, uniforme militare englezești, muzică engleză la parazi.

Important este, însă, că Kuweitul, poporul cercurile progresiste din țară își dau seama că a sosit momentul de a se trece la transformări democratice. Este un lucru de care trebuie să țină deopotrivă seama emirul și guvernul său. Kuweitul trăiește o viață înfrigurată, clocotitoare, din toate punctele de vedere. Părăsind țara am urât din toată inima locuitorilor ei, cu sau fără buletin de populație, fericeii și prosperitate.

K. Vișnevețki

SE VINDE COLOSEUL

Cîte n-au căzut zidurile Coloseului în aproape douăzeci de secole! Au căzut generații de oameni murînd și născîndu-se, împărați venind la putere și plecînd. De altfel, în scurtele răstimpuri de domnie a împăraților romani fantezia lor neastîmpărată îi mîna mereu spre vechiul circ. În arena de piatră albă se încrușeau săbiile gladiatorilor, liare sălbaticie îi devorau pe răbdătorii creștini. Uneori, în urletele multîmii își lua rămas bun de la viață și cite unul din augustii suverani. O cupă de vin în care se picurase o otrăvă cu acțiune rapidă ori o lovitură mortală de pumnal elibera înainte de vreme tronul pentru un nou pretendent... Nu o dată s-a întimplat ca de zidurile Coloseului să se apropie barbari, să-i zdrobească sculpturile, să-i distrugă statuile și să-i fejuiască pedoabele. Dar vechiul amfiteatru a rămas în picioare și continuă și astăzi să stîrnească admirația privitorilor prin frumusețea lui severă. Mulți vin să-l admire dar nu toți se poartă ca niște oameni civilizați.

Nu demult am fost martor la următoarea întîmplare. Era o seară înăbușitoare înăuntrul circuitului e. însă, întotdeauna răcoare și m-am așezat să mă odihnesc pe o treaptă. Prin fața mea se tot plimba o pereche. Vorbeau englezește. El, un gentleman obez, chel, cu citeva aparate de filmat, exponometre și alte aparate greu de deosebit în întuneric. Dînsa, o bătrînă plăcută la înfășurare cu bucle cărunte. Deodată s-au oprit în loc. Aruncînd priviri furioase în jur, gentlemanul chel n-a scos din buzunar un ciocînel și a început să lovească grăbit într-o cămășă întredă. Dar tocmai atunci s-a ivit și paznicul, furios ca umbra la alui lui Hamlet. „O să iasă un tărăboi“ — mi am spus. Dar n-a fost deloc așa. Glasul amenințător al paznicului a început să se stingă încet. S-a auzit un foșnet caracteristic de hancnote. Ciocînelul, care se și afla în mîna paznicului, a început să lovească în piatră, mult mai sigur și mai competent.

Turistii iau adesea fragmente din zidurile Coloseului, de parcă locuitorii Romei n-ar avea nevoie de ele. Italia e vizitată anul de peste douăzeci de milioane de turiști... Și tot lucrînd cu ciocînelul și cu alte instrumente unii dîntre ei grăbesc năruirea firească a unuia din cele mai vechi monumente din Roma. Da, Coloseul se năruie. Mai

ales că sub circ a fost descoperit un rîu subteran care îi macină treptat temelie. Dar există mijloace de luptă împotriva acestor rele. Turiștii recalcitranti ar putea fi puși la punct iar zidurile ar putea fi consolidate. De aici începe, însă, greutatea. Se pare că nu există bani nici pentru reparații, nici pentru paznici. Pentru rachete „Polaris“ există dar pentru Coloseu, nu. Într-adevăr, e o situație disperată. Altfel de disperată încît Consiliul municipal din Roma a hotărît să vîndă Coloseul unui american bogat. Hotărîrea a fost anunțată sub un titlu senzational de ziarul burghez „Corriere della Sera“. Americanul (nu i se dă numele) a privit problema prin prizma unui om de afaceri ce este. Și a declarat că Coloseul trebuie să treacă în posesia lui pe o perioadă de treizeci de ani, în care timp va primi un anumit procent din costul билетelor de intrare. Cu banii lui va construi înăuntrul vechiului circ un restaurant modern, spre a atrage vizitatori și a-și sporii beneficiile. În schimb practicel american a făgăduit să ia asupra-și cheltuielile pentru repararea Coloseului.

Ziarul relevă că, după ce a dat un mic avans în contul viitoare afaceri, americanul a plecat acasă ca să se gîndească bine la firgul pe care urmează să-l încheie. Asadar, există perspectiva de a vedea amenajîndu-se o circumă în interiorul celui mai mare monument antic, ridicat în anul 80 al erei noastre, iar dacă fantezia americanului va lua aripi, el va construi — cine știe? — poate și un garaj pentru automobile. un gioid pentru cai de curse ori va transforma arena circuitului în teren pentru bassebal...

Firește, monumentele trebuie îngrijite, lucru care cere investiții mari. Dar e oare atît de greu de găsit fonduri pentru repararea Coloseului, a Fontănei Trevi, a Pantheonului etc. etc.? Ar fi de ajuns să se sisteze sporirea nebucescă a cheltuielilor de înarmare. Astăzi, după ce s-a făcut un prim pas — după semnarea Tratatului de la Moscova, există posibilități reale pentru acest lucru. Generațiile viitoare ne-ar mulțumi.

L. Kolosov